

گزارش میزان تحقق چشم انداز اولین برنامه راهبردی دانشگاه (افق ۱۳۹۹)

معاونت برنامه ریزی و توسعه منابع

مدیریت برنامه، بودجه و نظارت راهبردی

گروه نظارت راهبردی و سیستم اطلاعات مدیریت

تابستان ۱۴۰۰

فهرست مطالب

چکیده	۳
مقدمه	۴
بخش اول: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی ملی	۵
۱-۱- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی ملی	۶
۱-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی ملی	۶
۱-۳- بررسی جایگاه دانشگاه در بین ۱۰ دانشگاه جامع برتر رتبه‌بندی ملی	۶
۱-۴- روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی	۷
۱-۵- بررسی وضعیت دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی	۸
۱-۶- بررسی وضعیت دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی ملی	۱۴
بخش دوم: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی جهان اسلام	۱۹
۲-۱- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۰
۲-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۰
۲-۳- ده دانشگاه برتر رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۱
۲-۴- امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر کشور در رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۱
۲-۵- روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۲
۲-۶- روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهان اسلام	۲۳
بخش سوم: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی جهانی	۲۴
۳-۱- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی جهانی	۲۵
۳-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهانی	۲۵
۳-۳- بررسی وضعیت دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهانی	۲۶
بخش چهارم: جمع‌بندی	۳۸
۴-۱- جمع‌بندی شاخص‌های نیازمند بهبود	۳۹
۴-۲- شاخص‌های منتخب نیازمند بهبود نظام‌های رتبه‌بندی	۳۹
۴-۳- مقایسه رتبه شاخص‌های نیازمند بهبود سال گذشته	۴۰
۴-۴- نتیجه‌گیری	۴۱

چکیده

چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی دانشگاه در افق سال ۱۳۹۹، "یکی از دو دانشگاه برتر جامع کشور در تولید علم، نظریه‌پردازی و توسعه فناوری، برخوردار از جایگاه معتبر در بین ۱۰ دانشگاه اول جهان اسلام و در شمار ۵۰۰ دانشگاه ممتاز جهان با هویتی اسلامی- ایرانی" بوده است. در سطح ملی و جهان اسلام، نظام رتبه‌بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و در سطح جهانی نظام رتبه‌بندی لایدن مبنای تحقق چشم‌انداز دانشگاه در نظر گرفته شده است. بنابراین با توجه به پایان دوره زمانی اولین برنامه راهبردی، لزوم بررسی و تحلیل جایگاه دانشگاه در نظام‌های یاد شده و در نتیجه تعیین میزان تحقق چشم‌انداز دانشگاه ضروری می‌باشد.

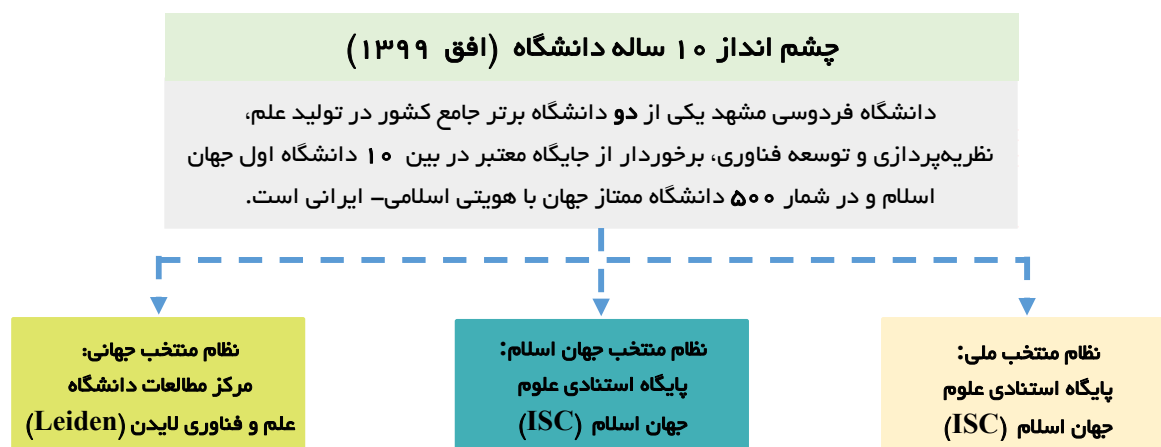
هدف از ارائه این گزارش علاوه بر اعلام میزان تحقق چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی دانشگاه (افق ۱۳۹۹)، تحلیل جایگاه دانشگاه در هر یک از نظام‌های منتخب رتبه‌بندی و تعیین نقاط قوت و ضعف جهت ارتقاء رتبه در سطوح ملی، جهان اسلام و جهانی می‌باشد. نتایج رتبه‌بندی‌ها نشان می‌دهد دانشگاه فردوسی مشهد موفق شده است در سطح ملی چشم‌انداز خود را که قرارگیری در بین دو دانشگاه برتر جامع کشور در تولید علم، نظریه‌پردازی و توسعه فناوری و در سطح جهانی که در شمار ۵۰۰ دانشگاه ممتاز جهان با هویتی اسلامی- ایرانی است را محقق نماید ولی در سطح جهان اسلام که قرارگیری در بین ۱۰ دانشگاه اول جهان اسلام است، چشم‌انداز دانشگاه محقق نشده است. همچنین با توجه به نتایج بدست آمده و تحلیل‌های انجام یافته توسط معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع دانشگاه، شاخص‌های نیازمند بهبود نظام‌های منتخب رتبه‌بندی مشخص و پس از ارائه در شورای راهبردی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه جهت بررسی و بهبود در اختیار کارگروه‌های تخصصی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت حوزه‌های مربوطه قرار داده شده است.

مقدمه

امروزه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در توسعه کشورها نقشی اساسی دارند. به دلایل متعددی از جمله تقاضای گسترده برای تحصیلات تکمیلی، سیستم‌های آموزشی نوین، بین‌المللی شدن صنعت آموزش عالی و ایجاد دانشگاه‌های کارآفرین و نوآور رقابت بسیار نزدیکی بین دانشگاه‌ها به وجود آمده است. به طوری که این رقابت منجر به بهبود کیفیت آموزشی، ارتقاء عملکرد دانشگاه‌ها، توسعه مبتنی بر دانش، دستیابی به منابع بیشتر و جذب سرمایه‌های فکری بهتر شده است. یکی از روش‌های تعیین جایگاه دانشگاه‌ها، نظام‌های رتبه‌بندی هستند که در طول زمان با تغییرات زیادی مواجه بوده‌اند. نظام‌های مختلفی برای رتبه‌بندی دانشگاه‌ها در سطوح ملی و بین‌المللی وجود دارد که دانشگاه‌ها را با شاخص‌های متفاوت ارزیابی نموده و نقاط قوت و ضعف آن‌ها را در مقایسه با دیگر دانشگاه‌ها نشان می‌دهند و در انتخاب محل تحصیل یا کار به دانشجویان و اعضای هیأت علمی کمک می‌کنند. همچنین از این طریق مؤسسه‌های خصوصی یا دولتی آسان‌تر می‌توانند دانشگاه‌هایی که نیازها و مشکلات آن‌ها را مرتفع سازند انتخاب کنند. این کاربردها تنها در صورتی عملی خواهد شد که نظام‌های رتبه‌بندی بتوانند با استفاده از مجموعه‌ای کامل و دقیق از معیارهای مناسب، توانایی دانشگاه‌ها را در ارتباط با نیازهای جامعه اندازه‌گیری کنند؛ در غیر اینصورت قدرت رتبه‌بندی در تغییر رفتار و عملکرد دانشگاه‌ها اثرهای مخربی خواهد داشت.

در این راستا در سال ۱۳۹۴ طرحی پژوهشی در معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع دانشگاه انجام و نظام‌های منتخب رتبه‌بندی دانشگاه در سه سطح جهانی، جهان اسلام و ملی برای افق چشم انداز ۱۰ ساله دانشگاه مشخص گردید. بر این اساس و با توجه به چهار معیار اصلی تطابق با فلسفه وجودی و کارکرد دانشگاه، جامعیت و اعتبار شاخص‌ها، امکان بررسی رتبه دانشگاه و رقابتی آن و نزدیکی به شاخص‌های سند چشم‌انداز دانشگاه فردوسی مشهد و اسناد بالادستی، در سطح جهانی نظام رتبه‌بندی لایدن، در سطح جهان اسلام نظام رتبه‌بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و در سطح ملی نظام رتبه‌بندی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب شد و در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۰۶ هیأت رئیسه محترم دانشگاه ارائه و مورد تصویب قرار گرفت. در سال‌های بعد و با توجه به عدم رتبه‌بندی دانشگاه‌های کشور توسط وزارت عتف و اعلام وزارت مذکور مبنی بر مرجعیت پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) در ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌های کشور، در سطح ملی نیز مطابق شکل ۱ نظام رتبه‌بندی یاد شده به عنوان نظام منتخب دانشگاه معرفی گردید.

در این گزارش سعی شده است ضمن مروری بر جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در نظام‌های منتخب رتبه‌بندی، تحلیل‌های انجام یافته در این خصوص نیز به همراه نقاط قوت و ضعف دانشگاه ارائه گردد. لذا گزارش در چهار بخش کلی تدوین شده است. در سه بخش اول مروری بر جایگاه دانشگاه در نظام‌های منتخب رتبه‌بندی ملی، جهان اسلام و جهان ارائه و در بخش چهارم جمع‌بندی مباحث پیرامون شاخص‌های نیازمند بهبود نظام‌های مذکور ذکر شده است.

شکل ۱: نظام‌های منتخب رتبه‌بندی در افق چشم انداز ۱۰ ساله دانشگاه

بخش اول: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی ملی

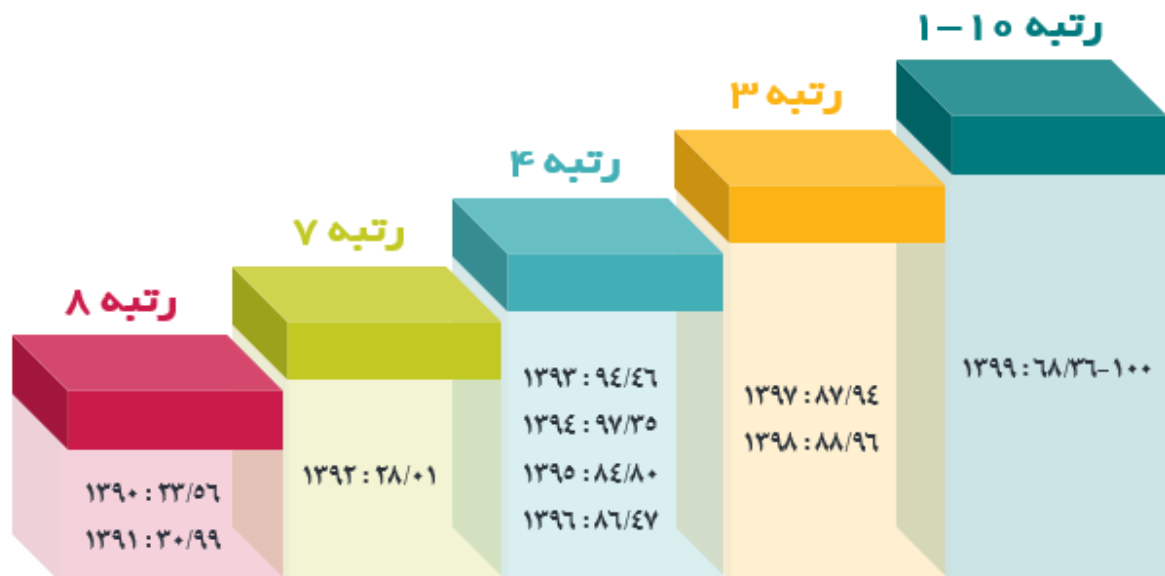

۱-۱- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی ملی

همانطور که در ابتدا ذکر گردید نظام منتخب رتبه‌بندی ملی دانشگاه، نظام رتبه‌بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) می‌باشد. این رتبه‌بندی برای اولین بار در سال ۱۳۹۰ انجام شد و آخرین رتبه‌بندی آن مربوط به سال ۱۳۹۹ می‌باشد. پس از بازنگری مؤلفه‌ها و شاخص‌ها در سال ۱۳۹۸، هم‌اکنون ارزیابی مذکور در ۶ مؤلفه اصلی و ۱۰۴ شاخص به شرح پیوست ۱ انجام می‌شود. در آخرین رتبه‌بندی انجام شده جمع‌آوری اطلاعات پژوهشی بر عهده گروه رتبه‌بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام و مربوط به بازه زمانی ۲۰۱۸-۲۰۱۶ ست. اطلاعات آموزشی از طریق وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا سازمان‌های زیر مجموعه در اختیار گروه رتبه‌بندی قرار داده می‌شود و مربوط به بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۳۹۵ است و اطلاعات سایر معیارها به صورت پرسشنامه الکترونیکی از دانشگاه‌ها دریافت و مشابه بازه زمانی اطلاعات آموزشی است. روش‌شناسی تفصیلی رتبه‌بندی مذکور در پیوست ۲ گزارش ذکر شده است.

۱-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی ملی

رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی ملی طی سال‌های مختلف در شکل ۲ نشان داده شده است. همانطور که پیداست روند دانشگاه در این رتبه‌بندی صعودی و رو به رشد بوده است. امتیاز کلی دانشگاه در هر یک از سال‌های مورد ارزیابی نیز از مجموع ۱۰۰ امتیاز در شکل نمایش داده شده است. در رتبه‌بندی سال ۱۳۹۹ با توجه به نزدیک بودن امتیازات دانشگاه‌ها، انتخاب بازه‌های رتبه‌ای به جای رتبه مطلق اجرا شده است و دانشگاه فردوسی مشهد در بازه رتبه ای ۱۰-۱ قرار دارد و امتیاز ۱۰۰-۶۸/۳۶ را کسب نموده است.

شکل ۲: روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی ملی

۱-۳- بررسی جایگاه دانشگاه در بین ۱۰ دانشگاه جامع برتر رتبه‌بندی ملی

همانطور که در شکل ۲ نیز مشاهده شد، در آخرین رتبه‌بندی ملی انجام شده توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (سال ۱۳۹۹)، دانشگاه فردوسی مشهد در بازه رتبه‌ای ۱۰-۱ دانشگاه‌های جامع کشور قرار دارد. در جدول ۱ امتیاز و رتبه ۱۰ دانشگاه برتر رتبه‌بندی ملی به ترتیب

حروف الفبا درج شده است. با نگاهی به امتیاز و رتبه مؤلفه‌های دانشگاه‌های برتر به صورت تقریبی می‌توان استنباط نمود که دانشگاه تهران در رتبه اول و پس از آن دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه تربیت مدرس در **رتبه دوم** دانشگاه‌های جامع کشور قرار دارند. **بنابراین دانشگاه موفق شده است به چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی خود که قرارگیری در بین دو دانشگاه جامع کشور است، دست یابد.** چنانچه در جدول پیداست دانشگاه در مؤلفه‌های ارزیابی نیز به ترتیب در مؤلفه آموزش رتبه ۴، مؤلفه پژوهش رتبه ۳، مؤلفه فناوری و نوآوری و مؤلفه بین‌المللی‌سازی رتبه ۲، مؤلفه اثرگذاری اقتصادی رتبه ۱ و مؤلفه خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات رتبه ۵ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نموده است.

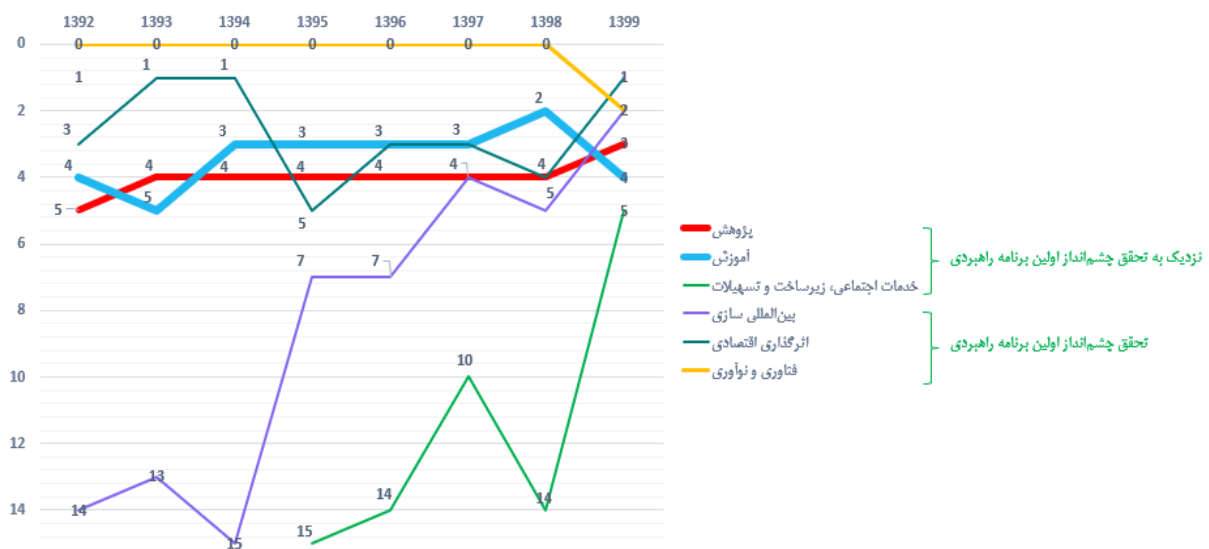
جدول ۱: امتیاز و رتبه ۱۰ دانشگاه برتر رتبه‌بندی ملی به ترتیب حروف الفبا (سال ۱۳۹۹)

نام دانشگاه	کل		مؤلفه آموزش		مؤلفه پژوهش		مؤلفه فناوری و نوآوری		مؤلفه بین‌المللی‌سازی		مؤلفه اثرگذاری اقتصادی		مؤلفه خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	
	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
دانشگاه اصفهان	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۳	۸۵,۹۹	۷	۷۵,۲۴	۳۰	۳۹,۴۴	۱۱	۵۹,۷۸	۱۸	۵۸,۴۱	۴	۸۵,۸
دانشگاه تبریز	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۶	۸۱,۱۱	۵	۷۹,۹	۱۹	۴۹,۸۶	۴	۷۵,۲۱	۴	۸۲,۷۶	۱۸	۷۰,۶۴
دانشگاه تربیت مدرس	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۲	۹۰,۵	۲	۸۸,۹۹	۸	۶۰,۰۲	۳	۸۱,۳۴	۸	۷۴,۲۶	۱۰	۷۸,۱۹
دانشگاه تهران	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۳	۹۰,۶۱	۱	۱۰۰
دانشگاه شهید باهنر کرمان	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۱۳	۷۵,۴۵	۲۰	۶۴,۱	۳	۶۹,۶۵	۲۸	۴۱,۴۵	۱۰	۷۰,۰۱	۳۰	۶۳,۱۴
دانشگاه شهید بهشتی	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۸	۷۹,۹۲	۶	۷۹,۶۵	۵	۶۴,۰۴	۶	۶۸,۵۵	۴۰	۳۴,۷۲	۶۹	۲۲,۰۹
دانشگاه شهید چمران اهواز	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۷	۷۹,۹۶	۱۷	۶۵,۷۵	۱۸	۵۰,۲۸	۲۰	۴۷,۲	۷	۷۵,۵۹	۶	۸۱,۷۶
دانشگاه شیراز	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۵	۸۴,۵۳	۴	۸۳,۱۴	۱۲	۵۴,۸۴	۵	۷۴,۵۲	۲	۹۴	۳	۸۸,۲۳
دانشگاه علامه طباطبایی	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۹	۷۹,۶۱	۱۳	۶۷,۳۸	۲۵	۴۵,۱۷	۱۴	۵۴,۴۷	۹	۷۰,۲۳	۹	۷۹,۶۱
دانشگاه فردوسی مشهد	۱-۱۰	۶۸,۳۶-۱۰۰	۴	۸۵,۲۱	۳	۸۶,۱۲	۲	۸۹,۰۴	۲	۸۹,۱۲	۱	۱۰۰	۵	۸۳,۳۲

۱-۴- روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی

در شکل ۳ نمودار روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی ترسیم شده است. در دو سال اول رتبه‌بندی، امتیاز و رتبه مؤلفه‌ها توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام اعلام نشده است و تنها امتیاز کلی مشخص گردیده است. همچنین امتیاز دانشگاه در مؤلفه تسهیلات برای سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ اعلام نشده است که دلیل آن ملاحظات است که از سوی پایگاه با توجه به سطح امتیازات دانشگاه‌ها در اعلام آن‌ها اعمال می‌شود (پهنای بیشتر خط روند یک مؤلفه، نشان‌دهنده وزن بیشتر آن مؤلفه در رتبه‌بندی است و اعداد روی خطوط، رتبه دانشگاه در مؤلفه‌ها است).

همانطور که پیش‌تر ذکر گردید در سال ۱۳۹۹ نظام رتبه‌بندی با تغییراتی همراه بوده است. مؤلفه‌های آموزش، پژوهش و بین‌المللی سازی همانند سال‌های گذشته وجود داشته ولی برخی از شاخص‌های آنان تغییر کرده است. مؤلفه فناوری و نوآوری جدیداً به نظام رتبه‌بندی اضافه شده است و مؤلفه فعالیت‌های اجتماعی اقتصادی با مؤلفه اثرگذاری اقتصادی و مؤلفه تسهیلات با مؤلفه خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات سال‌های گذشته دارای شاخص‌های مشترک زیادی می‌باشند و بنابراین در شکل ۳ با یکدیگر تطبیق داده شده‌اند. همانطور که در شکل نیز مشخص شده است دانشگاه فردوسی مشهد موفق شده است در مؤلفه‌های بین‌المللی سازی، اثرگذاری اقتصادی و فناوری و نوآوری چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی خود که قرارگیری در بین دو دانشگاه جامع کشور است را محقق نماید و در مؤلفه‌های پژوهش، آموزش و خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات نیز رتبه‌هایی نزدیک به تحقق چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی را کسب نماید.

شکل ۳: روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی

۱-۵- بررسی وضعیت دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی ملی

در جدول‌های شماره ۲ تا ۷ و وضعیت دانشگاه به تفکیک مؤلفه‌های آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری، بین‌المللی سازی، اثرگذاری اقتصادی و خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات بررسی شده است. این جداول نشان دهنده این موضوع است که در هر یک از مؤلفه‌های رتبه‌بندی کدام یک از شاخص‌ها دارای اهمیت بیشتری بوده و امتیاز کسب شده در آن‌ها تا چه میزان در امتیاز مؤلفه و کل تأثیرگذار بوده است. همچنین در هر جدول شاخص‌هایی که با توجه به وزن و رتبه کسب شده نیازمند بررسی و بهبود می‌باشند نیز با رنگ قرمز مشخص شده‌اند. ذکر این نکته ضروری است که روش محاسبه امتیازات در این رتبه‌بندی به این صورت است که دانشگاهی که دارای بیشترین مقدار در هر شاخص باشد امتیاز ۱۰۰ را در آن شاخص دریافت می‌نماید و امتیاز سایر دانشگاه‌ها به نسبت دانشگاه برتر محاسبه می‌گردد و در خصوص محاسبه امتیاز هر مؤلفه نیز دانشگاهی که دارای مجموع امتیاز بیشتری در شاخص‌های ذیل آن مؤلفه باشد، امتیاز ۱۰۰ را دریافت و مابقی دانشگاه‌ها به نسبت آن امتیازدهی می‌شوند. در محاسبه امتیاز کل نیز به همین صورت عمل می‌گردد، دانشگاهی که مجموع امتیاز مؤلفه‌های آن بیشترین باشد، امتیاز ۱۰۰ و سایر دانشگاه‌ها به همان نسبت امتیاز کسب می‌نمایند. بر این اساس یکی از مشکلات این نوع رتبه‌بندی این است که به دلیل عدم اعلام امتیازات خام دانشگاه‌ها، امکان مقایسه عملکرد واقعی آن‌ها در سال‌های مختلف وجود ندارد.

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می شود، شاخص‌های هر مؤلفه بر اساس وزن مرتب شده‌اند. بنابراین شاخص "نسبت دانشجوی به استاد" با وزن ۲۰ دارای بیشترین وزن در بین شاخص‌های مؤلفه آموزش می‌باشد و رتبه هفتم را در بین دانشگاه‌های جامع کشور به خود اختصاص داده است. پس از آن نیز شاخص‌های با وزن کمتر به ترتیب درج شده‌اند و عملکرد دانشگاه در آن‌ها به نسبت قابل قبول بوده است.

جدول ۲: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه آموزش رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

ردیف	مؤلفه	شاخص	وزن	امتیاز	رتبه
۱	آموزش (وزن کل: ۳۰)	نسبت دانشجوی به استاد	۲۰	۸۲٫۶	۷
۲		تعداد برنامه‌های درسی تدوین شده	۱۰	۶۲٫۷	۳
۳		تعداد برنامه‌های درسی بازنگری شده	۱۰	۵۷٫۲	۳
۴		طراحی، ایجاد و ارائه دوره‌ها و روش‌های جدید آموزشی در حوزه علمی مشخص یا بین رشته‌ای با تائید شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	۱۰	۸۵٫۷	۴
۵		درصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل	۱۰	۸۶٫۲	۲۳
۶		تعداد استاد	۹	۸۲٫۷	۲
۷		نسبت تعداد دروس مرتبط با کارآفرینی، فناوری و نوآوری به کل دروس در مقطع کارشناسی	۵	۰	۱
۸		تعداد دروس اختیاری تقاضا محور	۵	۰	۱
۹		کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۱۰۰۰ آزمون سراسری	۵	۵۰٫۹	۵
۱۰		کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد دانشگاه‌ها براساس متوسط معدل کارشناسی دانشجویان ورودی در مقطع کارشناسی ارشد	۵	۹۹٫۱	۱۹
۱۱		نفر ساعت دوره‌های مهارت افزایی و اشتغال پذیری دانش‌آموختگان	۵	۰	۳۳
۱۲		تعداد دانشیار	۴٫۵	۸۱٫۵	۳
۱۳		نسبت تعداد استاد به کل اعضای هیأت علمی	۱	۸۲٫۷	۲
۱۴		نسبت تعداد دانشیار به کل اعضای هیأت علمی	۰٫۵	۹۳٫۸	۶

در جدول ۳ نیز همانند جدول قبل شاخص‌های مؤلفه پژوهش بر اساس وزن مرتب شده‌اند. شاخص "تعداد پایان‌نامه‌های تقاضا محور" با وزن ۲۰ در صدر جدول قرار گرفته است و دانشگاه دارای رتبه دوازدهم در آن می‌باشد. پس از آن شاخص "میزان استناد به مقاله‌ها در WOS" با وزن ۱۳/۵ و شاخص "تعداد مقالات سایر علوم WOS" با وزن ۷/۵ می‌باشند که دانشگاه به ترتیب رتبه چهارم و سوم را در آن‌ها کسب کرده است. سایر شاخص‌ها نیز تقریباً با وزن‌های یکسان پس از این شاخص قرار گرفته‌اند. نکته قابل توجه در این مؤلفه این است که دانشگاه در شاخص‌های "تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۵ سال قبل" و "پژوهشگران پر استناد در فهرست کلاریویت آنالیتیکس (HCR 2020)" رتبه ۱ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نموده است.

همچنین جدول ۴ امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه فناوری و نوآوری را نشان می‌دهد. همانطور که پیداست شاخص "تعداد کل قراردادهای صنعت و دانشگاه" دارای بیشترین وزن در این مؤلفه می‌باشد و رتبه ۲ را کسب نموده است. همچنین دانشگاه در شاخص "تعداد

شاغلین شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در پارک و یا مراکز رشد "رتبه ۱ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور بدست آورده است.

جدول ۳: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه پژوهش رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

رتبه	امتیاز	وزن	شاخص	مؤلفه	ردیف
۱۲	۴۳,۷	۲۰	تعداد پایان‌نامه‌های تقاضا محور	پژوهش (وزن کل: ۲۵)	۱
۴	۷۸,۶	۱۳,۵	میزان استناد به مقاله‌ها در WOS		۲
۳	۸۳	۷,۵	تعداد مقالات سایر علوم WOS		۳
۶	۷۶,۸	۴,۵	تعداد مقالات علوم انسانی و هنر در ISC		۴
۶	۶۸,۷	۴,۵	تعداد مقالات علوم انسانی و هنر WOS		۵
۳	۷۴,۸	۴,۵	انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در WOS		۶
۱	۱۰۰	۳,۷۵	تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۵ سال قبل		۷
۳	۸۳,۱	۳,۶	مقالات مجلات Q1 در WOS		۸
۴	۹۳,۹	۳	نسبت مقالات WOS به هیأت علمی		۹
۴	۸۴,۴	۳	مقالات چاپ شده در نشریات ساینس، نیچر و نیچر ایندکس		۱۰
۱۵	۷۹,۵	۳	تعداد استناد WOS به هیأت علمی		۱۱
۵	۷۸,۲	۲/۷	میزان استناد به مقاله در ISC		۱۲
۳	۹۴,۵	۲	نسبت مقالات ISC به هیأت علمی		۱۳
۳	۸۴,۶	۲	تعداد مقالات ESCI		۱۴
۴	۷۷,۷	۲	پژوهشگران پر استناد یک درصد برتر بر اساس ESI		۱۵
۵	۹۰,۹	۲	شاخص هرش دانشگاه		۱۶
۶	۸۷,۷	۲	نسبت استناد ISC به هیأت علمی		۱۷
۶	۷۰,۲	۲	کتاب تالیفی چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی		۱۸
۹	۴۹,۲	۲	پژوهشگران پر استناد ISC در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و هنر		۱۹
۴	۸۵,۹	۱,۸	مقالات مجلات Q1 در ISC		۲۰
۳	۸۷	۱,۵	تعداد مقالات سایر علوم در ISC		۲۱
۴	۶۸,۱	۱,۵	تعداد نشریات نمایه شده چارک اول یا هسته (ISC) Q1		۲۲
۵	۷۱,۳	۱,۵	کتاب ترجمه و چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی		۲۳
۳۱	۵۴,۹	۱,۵	نسبت استناد به مقاله‌ها در WOS		۲۴
۵	۹۴,۶	۱,۲۵	تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۶ تا ۱۰ سال قبل		۲۵
۱	۱۰۰	۱	پژوهشگران پر استناد در فهرست کلاریویوت آنالیتیکس (HCR 2020)		۲۶

۳	۸۲,۸	۱	مقالات چاپ شده در نشریات دارای ضریب تاثیر		۲۷
۱۵	۶۷,۸	۰,۵	نسبت انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در WOS به تعداد کل انتشارات در WOS		۲۸
۹	۹۱,۲	۰,۴	نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در WOS		۲۹
۴۲	۷۸,۲	۰,۳	نسبت استناد به مقاله در ISC		۳۰
۴۲	۸۵,۹	۰,۲	نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در ISC		۳۱
۶	۵۱,۲	-۹	مقاله بازپس گرفته شده		۳۲
۱۰	۴۶,۴	-۱	نسبت مقاله بازپس گرفته شده به کل مقاله‌ها		۳۳

جدول ۴: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه فناوری و نوآوری رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

رتبه	امتیاز	وزن	شاخص	مؤلفه	ردیف
۲	۷۹,۵	۲۲,۵	تعداد کل قراردادهای صنعت و دانشگاه	فناوری و نوآوری (وزن کل: ۲۰)	۱
۱	۱۰۰	۱۵	تعداد شاغلین شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در پارک و مراکز رشد		۲
۲	۶۸	۱۰	تعداد شرکت‌های دانش بنیان مستقر در پارک و مراکز رشد		۳
۳	۷۹,۲	۱۰	تعداد واحدهای فناور مستقر در پارک و مراکز رشد		۴
۳	۷۵,۶	۱۰	تعداد محصولات تجاری‌سازی شده شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور به نسبت کل شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور		۵
۵	۰	۱۰	انجام پروژه‌های پژوهشی مسأله محور ملی (مورد تأیید شورای عتف)		۶
۲۰	۰	۱۰	تعداد اختراعات تجاری سازی شده دانشگاه به کل اختراعات دانشگاه		۷
۱۱	۰	۵	تعداد فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی در جامعه و صنعت به نسبت تعداد اعضای هیأت علمی مؤسسه		۸
۳	۷۵,۸	۳	تعداد اختراعات ثبت شده در سطح بین‌المللی (JPO, EPO, USPTO)		۹
۲	۹۹,۲	۲,۵	نسبت کل قرارداد به اعضای هیأت علمی		۱۰
۲	۹۳,۳	۱	تعداد ثبت ژن		۱۱
۳	۹۱,۷	۱	تعداد اختراعات ثبت شده در سطح ملی		۱۲

همانطور که مشاهده می‌نمایید در جدول ۵ وزن، امتیاز و رتبه شاخص‌های مؤلفه بین‌المللی‌سازی درج شده است. شاخص "رتبه در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی" دارای بیشترین وزن در این مؤلفه می‌باشد که دانشگاه در آن رتبه هفتم را کسب نموده است. پس از آن نیز شاخص "تعداد اساتید و پژوهشگران مؤسسات بین‌المللی ارائه کننده دروس و کارگاه‌های بیش از یک هفته" با وزن ۱۵ و رتبه ۲ قرار دارد. همچنین دانشگاه در شاخص‌های "تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه" و "تعداد پروژه‌های مشترک بین‌المللی" موفق شده است رتبه ۱ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نماید.

جدول ۵: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه بین‌المللی‌سازی رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

ردیف	مؤلفه	شاخص	وزن	امتیاز	رتبه
۱	بین‌المللی‌سازی (وزن کل: ۱۰)	رتبه در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی	۲۰	۷۵,۸	۷
۲		تعداد اساتید و پژوهشگران مؤسسات بین‌المللی ارائه کننده دروس و کارگاه‌های بیش از یک هفته	۱۵	۹۶,۵	۲
۳		تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه	۱۳,۵	۱۰۰	۱
۴		تعداد سفرهای علمی، تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی دانشجویان	۹	۸۳,۹	۵
۵		مقالات مشترک بین المللی WOS	۷,۲	۷۵,۲	۵
۶		تعداد پروژه‌های مشترک بین‌المللی	۵	۱۰۰	۱
۷		تعداد دوره‌های آموزشی رسمی مشترک بین‌المللی در حال اجرا	۵	۶۷,۲	۳
۸		تعداد گرنت‌های بین‌المللی (اراسموس پلاس، ژان مونه و گرنت‌های بین دانشگاهی، ملی و منطقه‌ای کشوری)	۵	۸۷	۶
۹		سازمان‌ها، کنوانسیون‌ها و مراجع بین‌المللی که با تأیید وزارت عتف دانشگاه آن‌ها را نمایندگی و یا همکاری می‌نمایند	۵	۰	۱۰
۱۰		تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی اعضای هیأت علمی	۴,۵	۶۴,۸	۶
۱۱		تعداد نشریات نمایه شده بین‌المللی	۴	۰	۶
۱۲		تعداد کتاب مشترک با پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر	۳	۶۰,۶	۱۴
۱۳		نسبت تعداد دانشجویان خارجی به کل دانشجویان دانشگاه	۱,۵	۹۶,۴	۳
۱۴		تعداد سفرهای علمی، تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی دانشجویان به تعداد کل دانشجویان	۱	۴۵,۶	۱۱
۱۵		نسبت مقالات مشترک به کل مقالات WOS	۰,۸	۶۷,۸	۲۷
۱۶		تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی اعضا هیأت علمی به تعداد کل اعضا هیأت علمی	۰,۵	۴۳,۷	۲۶

امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه اثرگذاری اقتصادی رتبه‌بندی ملی در جدول ۶ نشان داده شده است. همانطور که پیداست شاخص‌های "درآمد آموزشی دانشگاه"، "درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی" و "درآمد اختصاصی قراردادها" با وزن ۱۸ دارای بیشترین وزن در بین شاخص‌های این مؤلفه می‌باشند که بهترین رتبه‌ها را نیز در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نموده‌اند.

جدول ۶: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه اثرگذاری اقتصادی رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

رتبه	امتیاز	وزن	شاخص	مؤلفه	ردیف
۱	۱۰۰	۱۸	درآمد آموزشی دانشگاه	اثرگذاری اقتصادی (وزن کل: ۱۰)	۱
۱	۱۰۰	۱۸	درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی		۲
۲	۹۳,۵	۱۸	درآمد اختصاصی قراردادهای		۳
۲	۷۶	۹	درآمد ریالی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی		۴
۳	۸۰,۳	۹	میزان بودجه تخصیص یافته دانشگاه (بودجه کل)		۵
۹	۳۷,۳	۹	درآمد ارزی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی		۶
۱۳	۴۵,۳	۹	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات، فروش محصولات مختلف، میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعدت جامعه (منظور ارزش ریالی بهره‌مندی دانشگاه از محل وقف، هبه، واگذاری و مانند آن است)		۷
۲	۹۹	۲	درآمد اختصاصی قراردادهای به کل بودجه دانشگاه		۸
۲	۷۱,۳	۲	نسبت درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی به کل بودجه دانشگاه		۹
۳	۴۹	۲	نسبت درآمد آموزشی دانشگاه به کل بودجه دانشگاه		۱۰
۲	۷۵,۱	۱	نسبت درآمد ریالی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی به میانگین کل بودجه		۱۱
۳	۶۵,۴	۱	میزان درآمد اختصاصی دانشگاه به کل بودجه دانشگاه		۱۲
۱۳	۲۳,۱	۱	نسبت درآمد ارزی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی به میانگین کل بودجه		۱۳
۲۱	۴۷,۴	۱	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات، فروش محصولات مختلف، میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعدت جامعه (منظور ارزش ریالی بهره‌مندی دانشگاه از محل وقف، هبه، واگذاری و مانند آن است) به کل بودجه دانشگاه		۱۴

امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات رتبه‌بندی ملی در جدول ۷ نشان داده شده است. همانطور که پیداست شاخص "تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه" با وزن ۱۵ دارای بیشترین وزن در بین شاخص‌های این مؤلفه می‌باشد. همچنین دانشگاه موفق شده است در شاخص "تعداد دانشجویان حائز رتبه‌های ملی در المپیادهای فرهنگی ورزشی" رتبه ۲ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نماید.

جدول ۷: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

رتبه	امتیاز	وزن	شاخص	مؤلفه	ردیف
۲۱	۴۵,۱	۱۵	تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات (وزن کل: ۵)	۱
۲	۹۴,۷	۱۰	تعداد دانشجویان حائز رتبه‌های ملی در المپیادهای فرهنگی ورزشی		۲
۵	۷۱,۷	۱۰	پهنای باند (سرانه)		۳
۱۴	۶۴,۹	۱۰	تعداد تشکل‌ها (انجمن‌های علمی دانشجویی)		۴
۳	۵۳,۳	۵	میزان فضای پژوهشی (مانند آزمایشگاه‌ها)		۵
۴	۸۴,۷	۵	میزان فضای فرهنگی و ورزشی		۶
۵	۹۰,۱	۵	تعداد نشریات دانشجویی		۷
۵	۱۰,۲	۵	میزان فضای اداری		۸
۶	۷۵,۴	۵	مستندات قابل عرضه در کتابخانه (تعداد عناوین کتاب‌های چاپی)		۹
۱۰	۴۹,۷	۵	میزان فضای سبز دانشگاه		۱۰
۱۴	۳۸,۵	۵	میزان فضای آموزشی (مانند کلاس)		۱۱
۱۵	۵۹,۷	۵	دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی		۱۲
۳۷	۶۶,۸	۵	سرعت اینترنت		۱۳
۳۸	۳۱,۶	۵	تعداد کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و ترویجی		۱۴
۴۶	۳۰,۶	۵	تعداد کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی، فرهنگی و ورزشی (نفر ساعت)		۱۵

۱-۶- بررسی وضعیت دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی ملی

در جدول ۸ امتیاز و رتبه دانشگاه به تفکیک شاخص‌های رتبه‌بندی ارائه شده است. در این جدول شاخص‌ها بر اساس رتبه مرتب شده‌اند. همچنین شاخص‌های با رتبه یکسان بر اساس امتیاز و شاخص‌های با رتبه و امتیاز یکسان بر اساس وزن ترتیب یافته‌اند. شاخص‌هایی که دارای امتیاز صفر و رتبه ۱ می‌باشند از لیست شاخص‌های رتبه‌بندی به دلیل محدودیت دسترسی به اطلاعات حذف شده‌اند و شاخص‌هایی که دارای امتیاز صفر و رتبه غیر صفر می‌باشند به این معناست که تنها دانشگاه‌های ماقبل آن رتبه حائز امتیاز شده‌اند و برای مابقی دانشگاه‌ها رتبه یکسان لحاظ شده است. همانطور که پیداست دانشگاه در شاخص‌های "درآمد آموزشی دانشگاه"، "درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی"، "تعداد شاغلین شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در پارک و یا مراکز رشد"، "تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه"، "تعداد پروژه‌های مشترک بین‌المللی"، "تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۵ سال قبل" و "پژوهشگران پر استناد در فهرست کلاریویوت آنالیتیکس (HCR ۲۰۲۰)" رتبه ۱ را در بین دانشگاه‌های جامع کشور کسب نموده است و در شاخص "تعداد کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی، فرهنگی و ورزشی (نفر ساعت)" کمترین رتبه را دارد. لازم به توضیح است که پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) امتیاز و رتبه شاخص‌ها را تنها به دانشگاه مربوطه اعلام می‌نماید. بنابراین در این زمینه اطلاعاتی از سایر دانشگاه‌ها در دسترس نمی‌باشد و بدیهی است که این امر مقایسه و آسیب‌شناسی دقیق‌تر دانشگاه نسبت به رقبا را فراهم نمی‌سازد.

جدول ۸: امتیاز و رتبه دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی ملی (سال ۱۳۹۹)

ردیف	مؤلفه	شاخص	وزن	امتیاز	رتبه
۱	اثرگذاری اقتصادی	درآمد آموزشی دانشگاه	۱۸	۱۰۰	۱
۲	اثرگذاری اقتصادی	درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی	۱۸	۱۰۰	۱
۳	فناوری و نوآوری	تعداد شاغلین شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در پارک و یا مراکز رشد	۱۵	۱۰۰	۱
۴	بین‌المللی سازی	تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه	۱۳,۵	۱۰۰	۱
۵	بین‌المللی سازی	تعداد پروژه‌های مشترک بین‌المللی	۵	۱۰۰	۱
۶	پژوهش	تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۵ سال قبل	۳,۷۵	۱۰۰	۱
۷	پژوهش	پژوهشگران پر استناد در فهرست کلاریویت آنالیتیکس (HCR ۲۰۲۰)	۱	۱۰۰	۱
۸	آموزش	نسبت تعداد دروس مرتبط با کارآفرینی، فناوری و نوآوری به کل دروس در مقطع کارشناسی	۵	۰	۱
۹	آموزش	تعداد دروس اختیاری تقاضا محور	۵	۰	۱
۱۰	فناوری و نوآوری	نسبت کل قرارداد به اعضای هیأت علمی	۲,۵	۹۹,۲	۲
۱۱	اثرگذاری اقتصادی	درآمد اختصاصی قراردادها به کل بودجه دانشگاه	۲	۹۹	۲
۱۲	بین‌المللی سازی	تعداد اساتید و پژوهشگران مؤسسات بین‌المللی ارائه کننده دروس و کارگاه‌های بیش از یک هفته	۱۵	۹۶,۵	۲
۱۳	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	تعداد دانشجویان حائز رتبه‌های ملی در المپیادهای فرهنگی ورزشی	۱۰	۹۴,۷	۲
۱۴	اثرگذاری اقتصادی	درآمد اختصاصی قراردادها	۱۸	۹۳,۵	۲
۱۵	فناوری و نوآوری	تعداد ثبت ژن	۱	۹۳,۳	۲
۱۶	آموزش	تعداد استاد	۹	۸۲,۷	۲
۱۷	آموزش	نسبت تعداد استاد به کل اعضای هیأت علمی	۱	۸۲,۷	۲
۱۸	فناوری و نوآوری	تعداد کل قراردادهای صنعت و دانشگاه	۲۲,۵	۷۹,۵	۲
۱۹	اثرگذاری اقتصادی	درآمد ریالی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گزنت پژوهشی	۹	۷۶	۲
۲۰	اثرگذاری اقتصادی	نسبت درآمد ریالی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گزنت پژوهشی به میانگین کل بودجه	۱	۷۵,۱	۲
۲۱	اثرگذاری اقتصادی	درآمد حاصل از فروش شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور، فروش لیسانس فناوری، فروش پتنت، محصولات فناوری شده صنعتی، دامی و کشاورزی به کل بودجه دانشگاه	۲	۷۱,۳	۲
۲۲	فناوری و نوآوری	تعداد شرکت‌های دانش بنیان مستقر در پارک و یا مراکز رشد	۱۰	۶۸	۲
۲۳	بین‌المللی سازی	نسبت تعداد دانشجویان خارجی به کل دانشجویان دانشگاه	۱,۵	۹۶,۴	۳
۲۴	پژوهش	به هیأت علمی SC نسبت مقالات	۲	۹۴,۵	۳
۲۵	فناوری و نوآوری	تعداد اختراعات ثبت شده در سطح ملی	۱	۹۱,۷	۳
۲۶	پژوهش	تعداد مقالات سایر علوم در ISC	۱,۵	۸۷	۳
۲۷	پژوهش	تعداد مقالات ESCI	۲	۸۴,۶	۳
۲۸	پژوهش	مقالات مجلات Q1 در WOS	۳,۶	۸۳,۱	۳
۲۹	پژوهش	تعداد مقالات سایر علوم WOS	۷,۵	۸۳	۳
۳۰	پژوهش	مقالات چاپ شده در نشریات دارای ضریب تاثیر	۱	۸۲,۸	۳

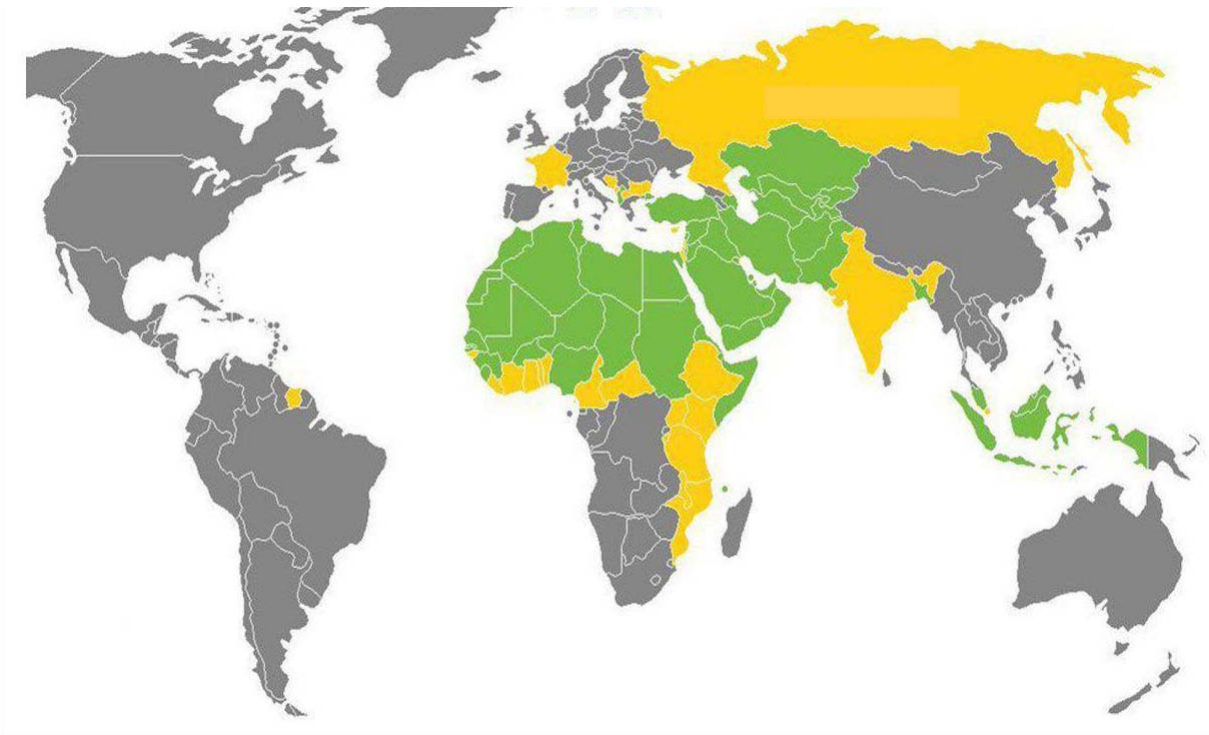
۳	۸۱.۵	۴.۵	تعداد دانشیار	آموزش	۳۱
۳	۸۰.۳	۹	میزان بودجه تخصیص یافته دانشگاه (بودجه کل)	اثرگذاری اقتصادی	۳۲
۳	۷۹.۲	۱۰	تعداد واحدهای فناور مستقر در پارک و یا مراکز رشد	فناوری و نوآوری	۳۳
۳	۷۵.۸	۳	تعداد اختراعات ثبت شده در سطح بین‌المللی (JPO, EPO, USPTO)	فناوری و نوآوری	۳۴
۳	۷۵.۶	۱۰	تعداد محصولات تجاری سازی شده شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور به نسبت کل شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور	فناوری و نوآوری	۳۵
۳	۷۴.۸	۴.۵	انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در WOS	پژوهش	۳۶
۳	۶۷.۲	۵	تعداد دوره‌های آموزشی رسمی مشترک بین‌المللی در حال اجرا	بین‌المللی سازی	۳۷
۳	۶۵.۴	۱	میزان درآمد اختصاصی دانشگاه به کل بودجه دانشگاه	اثرگذاری اقتصادی	۳۸
۳	۶۲.۷	۱۰	تعداد برنامه‌های درسی تدوین شده	آموزش	۳۹
۳	۵۷.۲	۱۰	تعداد برنامه‌های درسی بازنگری شده	آموزش	۴۰
۳	۵۳.۳	۵	میزان فضای پژوهشی (مانند آزمایشگاه‌ها)	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۴۱
۳	۴۹	۲	نسبت درآمد آموزشی دانشگاه به کل بودجه دانشگاه	اثرگذاری اقتصادی	۴۲
۴	۹۳.۹	۳	نسبت مقالات WOS به هیأت علمی	پژوهش	۴۳
۴	۸۵.۹	۱.۸	مقالات مجلات Q1 در ISC	پژوهش	۴۴
۴	۸۵.۷	۱۰	طراحی، ایجاد و ارائه دوره‌ها و روش‌های جدید آموزشی در حوزه علمی مشخص یا بین رشته‌ای با تأیید شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	آموزش	۴۵
۴	۸۴.۷	۵	میزان فضای فرهنگی و ورزشی	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۴۶
۴	۸۴.۴	۳	مقالات چاپ شده در نشریات ساینس، نیچر و نیچر ایندکس	پژوهش	۴۷
۴	۷۸.۶	۱۳.۵	میزان استناد به مقاله‌ها در WOS	پژوهش	۴۸
۴	۷۷.۷	۲	پژوهشگران پر استناد یک درصد برتر براساس ESI	پژوهش	۴۹
۴	۶۸.۱	۱.۵	تعداد نشریات نمایه شده چارک اول یا هسته (Q1) ISC	پژوهش	۵۰
۵	۹۴.۶	۱.۲۵	تعداد جوایز معتبر ملی و بین‌المللی ۶ تا ۱۰ سال قبل	پژوهش	۵۱
۵	۹۰.۹	۲	شاخص هرش دانشگاه	پژوهش	۵۲
۵	۹۰.۱	۵	تعداد نشریات دانشجویی	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۵۳
۵	۸۳.۹	۹	تعداد سفرهای علمی، تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی دانشجویان	بین‌المللی سازی	۵۴
۵	۷۸.۲	۲.۷	میزان استناد به مقاله در ISC	پژوهش	۵۵
۵	۷۵.۲	۷.۲	مقالات مشترک بین‌المللی WOS	بین‌المللی سازی	۵۶
۵	۷۱.۱	۱۰	پهنای باند (سرانه)	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۵۷
۵	۷۱.۳	۱.۵	کتاب ترجمه و چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی	پژوهش	۵۸

۵	۵۰.۹	۵	کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی بر اساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۱۰۰۰ آزمون سراسری	آموزش	۵۹
۵	۱۰.۲	۵	میزان فضای اداری	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۶۰
۵	۰	۱۰	انجام پروژه‌های پژوهشی مسأله محور ملی (مورد تأیید شورای عتف)	فناوری و نوآوری	۶۱
۶	۹۳.۸	۰.۵	نسبت تعداد دانشیار به کل اعضای هیأت علمی	آموزش	۶۲
۶	۸۷.۷	۲	نسبت استناد ISC به هیأت علمی	پژوهش	۶۳
۶	۸۷	۵	تعداد گرنت‌های بین‌المللی (اراسموس پلاس، ژان مونه و گرنت‌های بین‌دانشگاهی، ملی و منطقه‌ای کشوری)	بین‌المللی سازی	۶۴
۶	۷۶.۸	۴.۵	تعداد مقالات علوم انسانی و هنر در ISC	پژوهش	۶۵
۶	۷۵.۴	۵	مستندات قابل عرضه در کتابخانه (تعداد عناوین کتاب‌های چاپی)	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۶۶
۶	۷۰.۲	۲	کتاب تألیفی چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی	پژوهش	۶۷
۶	۶۸.۷	۴.۵	تعداد مقالات علوم انسانی و هنر WOS	پژوهش	۶۸
۶	۶۴.۸	۴.۵	تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی اعضای هیأت علمی	بین‌المللی سازی	۶۹
۶	۵۱.۲	-۹	مقاله بازپس گرفته شده	پژوهش	۷۰
۶	۰	۴	تعداد نشریات نمایه شده بین‌المللی	بین‌المللی سازی	۷۱
۷	۸۲.۶	۲۰	نسبت دانشجو به استاد	آموزش	۷۲
۷	۷۵.۸	۲۰	رتبه در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی، Times 2021, QS 2021, Shanghai 2020, (Webometrics 2021) هر یک ۵ امتیاز براساس رتبه دانشگاه رتبه ۱-۲۰۰ (۵ امتیاز) رتبه ۴۰۰- (۴ امتیاز) رتبه ۶۰۰-۴۰۱ (۳ امتیاز) رتبه ۸۰۰-۶۰۱ (۲ امتیاز) رتبه ۱۰۰۰-۸۰۱ (۱ امتیاز) رتبه ۱۰۰۰+ (۰.۵ امتیاز)	بین‌المللی سازی	۷۳
۹	۹۱.۲	۰.۴	نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در WOS	پژوهش	۷۴
۹	۴۹.۲	۲	پژوهشگران پراستناد ISC در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و هنر	پژوهش	۷۵
۹	۳۷.۳	۹	درآمد ارزی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی	اثرگذاری اقتصادی	۷۶
۱۰	۴۹.۷	۵	میزان فضای سبز دانشگاه	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	۷۷
۱۰	۴۶.۴	-۱	نسبت مقاله بازپس گرفته شده به کل مقاله‌ها	پژوهش	۷۸
۱۰	۰	۵	سازمان‌ها، کنوانسیون‌ها و مراجع بین‌المللی که با تأیید وزارت عتف دانشگاه آن‌ها را نمایندگی و یا همکاری می‌نمایند	بین‌المللی سازی	۷۹
۱۱	۴۵.۶	۱	تعداد سفرهای علمی، تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی دانشجویان به تعداد کل دانشجویان	بین‌المللی سازی	۸۰
۱۱	۰	۵	تعداد فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی در جامعه و صنعت به نسبت تعداد اعضای هیأت علمی مؤسسه	فناوری و نوآوری	۸۱
۱۲	۴۳.۷	۲۰	تعداد پایان‌نامه‌های تقاضا محور	پژوهش	۸۲

۸۳	اثرگذاری اقتصادی	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات، فروش محصولات مختلف، میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعدت جامعه (منظور ارزش ریالی بهره‌مندی دانشگاه از محل وقف، هبه، واگذاری و مانند آن است)	۹	۴۵.۳	۱۳
۸۴	اثرگذاری اقتصادی	نسبت درآمد ارزی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی به میانگین کل بودجه	۱	۲۳.۱	۱۳
۸۵	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	تعداد تشکلهای (انجمن‌های علمی دانشجویی)	۱۰	۶۴.۹	۱۴
۸۶	بین‌المللی سازی	تعداد کتاب مشترک با پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر	۳	۶۰.۶	۱۴
۸۷	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	میزان فضای آموزشی (مانند کلاس)	۵	۳۸.۵	۱۴
۸۸	پژوهش	تعداد استناد WOS به هیأت علمی	۳	۷۹.۵	۱۵
۸۹	پژوهش	نسبت انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در WOS به تعداد کل انتشارات در WOS	۰.۵	۶۷.۸	۱۵
۹۰	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی	۵	۵۹.۷	۱۵
۹۱	آموزش	کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد دانشگاه‌ها براساس متوسط معدل کارشناسی دانشجویان ورودی در مقطع کارشناسی ارشد	۵	۹۹.۱	۱۹
۹۲	فناوری و نوآوری	تعداد اختراعات تجاری سازی شده دانشگاه به کل اختراعات دانشگاه	۱۰	۰	۲۰
۹۳	اثرگذاری اقتصادی	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات، فروش محصولات مختلف، میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعدت جامعه (منظور ارزش ریالی بهره‌مندی دانشگاه از محل وقف، هبه، واگذاری و مانند آن است) به کل بودجه دانشگاه	۱	۴۷.۴	۲۱
۹۴	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه	۱۵	۴۵.۱	۲۱
۹۵	آموزش	درصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل	۱۰	۸۶.۲	۲۳
۹۶	بین‌المللی سازی	تعداد فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی اعضای هیأت علمی به تعداد کل اعضای هیأت علمی	۰.۵	۴۳.۷	۲۶
۹۷	بین‌المللی سازی	نسبت مقالات مشترک به کل مقالات WOS	۰.۸	۶۷.۸	۲۷
۹۸	پژوهش	نسبت استناد به مقاله‌ها در WOS	۱.۵	۵۴.۹	۳۱
۹۹	آموزش	نفر ساعت دوره‌های مهارت افزایی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان (نفر ساعت دوره‌های مهارت افزایی / تعداد دانشجویان × تعداد ساعات دوره کارشناسی)	۵	۰	۳۳
۱۰۰	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	سرعت اینترنت	۵	۶۶.۸	۳۷
۱۰۱	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	تعداد کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و ترویجی	۵	۳۱.۶	۳۸
۱۰۲	پژوهش	نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در ISC	۰.۲	۸۵.۹	۴۲
۱۰۳	پژوهش	نسبت استناد به مقاله در ISC	۰.۳	۷۸.۲	۴۲
۱۰۴	خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات	تعداد کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی، فرهنگی و ورزشی (نفر ساعت)	۵	۳۰.۶	۴۶

بخش دوم: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی جهان اسلام

۱-۲- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی جهان اسلام

همانطور که قبلاً اشاره گردید در سطح جهان اسلام نظام منتخب رتبه‌بندی دانشگاه، نظام رتبه‌بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) می‌باشد. این رتبه‌بندی برای اولین بار در سال ۲۰۱۳ انجام شد و آخرین رتبه‌بندی آن مربوط به سال ۲۰۲۰ می‌باشد. ارزیابی در چهار مؤلفه اصلی و ۱۲ شاخص به شرح جدول ۹ انجام می‌شود و اطلاعات آن از پایگاه‌های اطلاعاتی WOS، USPTO، Incite و احصاء می‌گردد. روش شناسی تفصیلی رتبه‌بندی مذکور در پیوست ۲ گزارش درج شده است.

جدول ۹: مؤلفه‌ها و شاخص‌های رتبه‌بندی جهان اسلام

ردیف	مؤلفه	شاخص	وزن
۱	پژوهش (وزن کل: ۶۰)	حجم پژوهش	۲۵
۲		تعداد استناد به مقالات	۱۵
۳		تأثیر استنادی نرمال شده	۱
۴		تأثیر استنادی نسبت به کل جهان	۴
۵		تعداد مقالات نشریات برتر	۱۵
۶	آموزش (وزن کل: ۱۰)	نسبت دانشجو به عضو هیأت علمی	۵
۷		تعداد اعضای هیأت علمی پر استناد	۵
۸	فعالیت بین‌المللی (وزن کل: ۱۵)	تعداد همکاری دانشگاه در انتشار مقالات بین‌المللی	۱۰
۹		تعداد کشورهای همکار در انتشارات بین‌المللی	۴
۱۰		میزان شهرت دانشگاه	۱
۱۱		تعداد مقالات سلب اعتبار شده	-۳,۵
۱۲		نوآوری (وزن کل: ۱۵)	تعداد پروانه‌های ثبت اختراع
۱۳	درصد هم‌انشاری با صنعت		۵

۲-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهان اسلام

رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهان اسلام طی سال‌های مختلف در شکل ۴ نشان داده شده است. همانطور که پیداست روند رتبه دانشگاه در این رتبه‌بندی نزولی بوده است. در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ به علت بازنگری در مؤلفه‌ها و شاخص‌ها، رتبه‌بندی انجام نشده است و یکی از دلایل افت رتبه دانشگاه در سال ۲۰۱۸ نیز می‌تواند تغییر در شاخص‌های رتبه‌بندی باشد. همچنین از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ تنها امتیاز کل ۲۵ دانشگاه برتر اعلام می‌گردیده است و دانشگاه فردوسی مشهد با رتبه بالای ۲۵، تنها دارای رتبه کل می‌باشد. همانطور که مشخص است در پایان افق اولین برنامه راهبردی، چشم‌انداز دانشگاه در سطح جهان اسلام که قرارگیری در بین ۱۰ دانشگاه برتر می‌باشد، محقق نشده است.

سال ۲۰۱۳	• رتبه کل: ۳۵	• امتیاز کل: -
سال ۲۰۱۴	• رتبه کل: ۳۱	• امتیاز کل: -
سال ۲۰۱۵	• رتبه کل: ۳۰	• امتیاز کل: -
سال ۲۰۱۸	• رتبه کل: ۴۴	• امتیاز کل: ۵۷,۱۸
سال ۲۰۱۹	• رتبه کل: ۴۷	• امتیاز کل: ۵۷,۴۵
سال ۲۰۲۰	• رتبه کل: ۵۱-۷۵	• امتیاز کل: ۵۸,۸۶

شکل ۴: روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهان اسلام

۲-۳- ده دانشگاه برتر رتبه‌بندی جهان اسلام

در جدول ۱۰ امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر آخرین رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام (سال ۲۰۲۰) درج شده است. چنانچه مشخص است، چهار دانشگاه از عربستان، دو دانشگاه از ترکیه و یک دانشگاه از مالزی، مصر، قطر و ایران در جمع ده دانشگاه برتر این رتبه‌بندی حضور دارند. از ایران دانشگاه علوم پزشکی تهران در رتبه‌بندی مذکور موفق به کسب رتبه ۱۰ شده است. مقایسه امتیاز مؤلفه‌های دانشگاه با دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان یکی از ده دانشگاه برتر جهان اسلام نشان می‌دهد که نقاط ضعف دانشگاه در دو مؤلفه آموزش و فعالیت بین‌المللی است و با تقویت این دو مؤلفه می‌توان به چشم‌انداز دانشگاه که قرار گرفتن در جمع ده دانشگاه برتر جهان اسلام است، دست یافت.

جدول ۱۰: امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر رتبه‌بندی جهان اسلام (سال ۲۰۲۰)

دانشگاه	کشور	کل		مؤلفه پژوهش		مؤلفه آموزش		مؤلفه فعالیت بین‌المللی		مؤلفه نوآوری	
		رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز
دانشگاه ملک عبدالعزیز	عربستان	۱	۸۷/۱۲	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۱۵	۱۴/۱
دانشگاه ملک سعود	عربستان	۲	۸۳/۷۵	۴	۹۳/۲	۴	۵۷/۳	۲	۹۹/۸	۳	۴۷/۵
دانشگاه نفت و مواد معدنی ملک فهد	عربستان	۳	۸۰/۸۶	۳۰	۸۱/۴	۷	۴۶/۹	۲۶	۸۲/۲	۱	۱۰۰
دانشگاه علم و صنعت ملک عبدالعزیز	عربستان	۴	۷۷/۲۱	۳	۹۴/۷	۶۹	۱۵	۱۳	۸۸/۸	۵	۳۷/۱
دانشگاه مالایا	مالزی	۵	۷۳/۸۳	۲	۹۵/۶	۲۷	۳۷/۷	۱۶	۸۶/۸	۷۴	۴/۵
دانشگاه قاهره	مصر	۶	۷۰/۷۲	۶	۸۹/۸	۶۷	۱۵/۲	۳	۹۵/۱	۴۹	۷
کالج پزشکی ویل کرنل قطر	قطر	۷	۷۰/۶۴	۲۳	۸۲/۴	۳	۵۸/۵	۴۳	۷۶/۱	۸	۲۶/۲
دانشگاه فنی خاورمیانه	ترکیه	۸	۷۰/۳۸	۱۶	۸۴/۸	۱۳۵	۹/۱	۲۸	۸۱/۵	۴	۴۲/۴
دانشگاه حاجت تپه	ترکیه	۹	۶۹/۳۴	۷	۸۷/۸	۸۳	۱۳/۱	۱۵	۸۷/۸	۱۴	۱۴/۵
دانشگاه علوم پزشکی تهران	ایران	۱۰	۶۸/۷۹	۸	۸۷/۷	۱۵	۳۴/۹	۲۴	۸۲/۶	۱۵۹	۱/۹

۲-۴- امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر کشور در رتبه‌بندی جهان اسلام

جدول ۱۱ امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر رتبه‌بندی جهان اسلام را در سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد. همانطور که مشخص است دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام، در بین دانشگاه‌های کشور رتبه نهم را به خود اختصاص داده است که نسبت به سال قبل بدون تغییر بوده است. همچنین در این جدول مقایسه رتبه‌های سال ۲۰۲۰ با سال ۲۰۱۹ نیز درج شده است که دانشگاه در رتبه کل ۴ پله، مؤلفه پژوهش ۵ پله، مؤلفه آموزش ۱ پله، مؤلفه فعالیت بین‌المللی ۵۱ پله و مؤلفه نوآوری ۱۰ پله نزول داشته است.

جدول ۱۱: امتیاز و رتبه ده دانشگاه برتر رتبه‌بندی جهان اسلام (سال ۲۰۲۰)

عنوان	رتبه کشوری	مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه جهان اسلام	کل			مؤلفه پژوهش			مؤلفه آموزش			مؤلفه فعالیت بین‌المللی			مؤلفه نوآوری				
				مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه	امتیاز	مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه	امتیاز	مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه	امتیاز	مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه	امتیاز	مقایسه با ۲۰۱۹	رتبه	امتیاز		
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۱	بدون تغییر	۱۰	۱	پله نزول	۸۷/۷	۸	بدون تغییر	۳۴/۹	۱۵	۲	پله صعود	۸۲/۶	۲۴	۱۲	پله نزول	۱/۹	۱۵۹	۱۵	پله نزول
دانشگاه تهران	۲	بدون تغییر	۱۵	۵	پله نزول	۹۱/۴	۵	بدون تغییر	۱۱	۱۰۷	۲	پله نزول	۷۲/۲	۶۳	۴۵	پله نزول	۱/۴	۱۸۱	۵	پله صعود
علوم پزشکی شهید بهشتی	۳	پله صعود	۲۸	۱	پله صعود	۸۱/۵	۲۸	پله صعود	۲۹	۲۱	۴	پله صعود	۷۸/۱	۳۵	۷	پله نزول	۱/۹	۱۵۹	۴۸	پله نزول
دانشگاه صنعتی اصفهان	۴	پله صعود	۳۰	۱	پله صعود	۸۵/۸	۱۳	بدون تغییر	۱۱/۹	۹۶	۴	پله نزول	۷۰/۵	۷۳	۲۲	پله نزول	۱/۷	۱۶۵	۳	پله نزول

دانشگاه صنعتی شریف	۱	پله نزول	۳	۸۳/۸	۱۸	۴	پله نزول	۱۳/۸	۷۹	۹	پله صعود	۷۵/۳	۴۸	۴	پله نزول	۳/۴	۱۰۸	۶	پله نزول	
دانشگاه تربیت مدرس	۶	بدون تغییر	۳۷	۸۳/۱	۱۹	۱	پله نزول	۲۱/۷	۳۹	۷	پله صعود	۶۶/۹	۱۱۰	۳۸	پله نزول	۱/۳	۱۸۸	۱۱	پله صعود	
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۷	۴	پله صعود	۷۴/۴	۷۵	۱۰	پله صعود	۵۳	۶	بدون تغییر	۶۷/۳	۱۰۵	۲۴	پله نزول	۲/۶	۱۲۹	۴۳	پله صعود		
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۸	۱	پله نزول	۸۰/۳	۳۵	۹	پله نزول	۱۲/۲	۹۳	۲۶	پله نزول	۷۲	۶۴	۱۰	پله نزول	۰/۸	۲۲۳	۳۳	پله نزول	
دانشگاه فردوسی مشهد	۹	بدون تغییر	۴	۷۹/۷	۳۸	۵	پله نزول	۹/۳	۱۳۱	۱	پله نزول	۶۶/۳	۱۱۴	۵۱	پله نزول	۱/۱	۲۰۹	۱۰	پله نزول	
دانشگاه علوم پزشکی ایران		۲	پله صعود	۷۶/۹	۵۶	۴	پله نزول	۲۸/۵	۲۴	۶	پله صعود	۶۹/۵	۸۱	۲۳	پله نزول	۲/۴	۱۳۳	۳	پله صعود	
دانشگاه علوم پزشکی مشهد		۲	پله صعود	۷۶/۶	۵۸	۲	پله نزول	۲۳/۵	۳۲	۴	پله صعود	۷۳/۱	۵۵	۲	پله نزول	۱/۱	۲۰۹	۵۴	پله نزول	
دانشگاه شهید بهشتی		۱	پله صعود	۵۱-۷۵	۸۰/۲	۳۷	۳	پله نزول	۱۰/۹	۱۱۲	۲۴	پله نزول	۶۸/۹	۸۸	۷	پله نزول	۱/۵	۱۷۶	۴۵	پله صعود
دانشگاه شیراز		۱	پله نزول	۸۰/۴	۳۴	۸	پله نزول	۱۰/۲	۱۱۸	۳	پله نزول	۶۹/۶	۷۸	۲۱	پله صعود	۰/۴	۲۴۹	۵۹	پله نزول	
دانشگاه علوم پزشکی تبریز		۷	پله صعود	۷۳/۴	۸۸	۸	پله نزول	۴۳/۸	۱۰	۳	پله صعود	۶۶/۳	۱۱۴	۹	پله نزول	۰/۴	۲۴۹	۳۸	پله نزول	
دانشگاه تبریز		۲	پله صعود	۷۸/۸	۴۴	۲	پله نزول	۸/۱	۱۵۴	۲۷	پله نزول	۶۷/۷	۱۰۱	۲۵	پله صعود	۰/۶	۲۳۱	۲۰	پله نزول	

۲-۵- روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی جهان اسلام

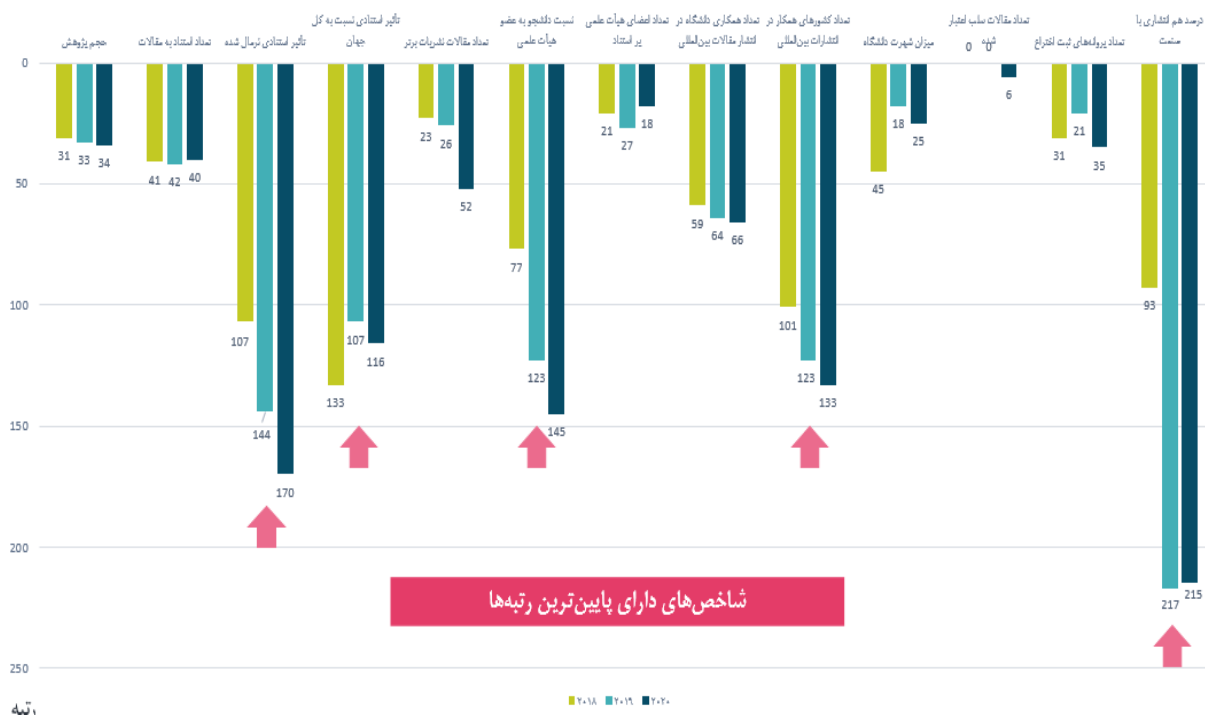
در شکل ۵ روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی جهان اسلام ترسیم شده است. همانطور که ذکر گردید از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ تنها رتبه کل دانشگاه اعلام می‌شده است. بنابراین رتبه و امتیاز مؤلفه‌های دانشگاه در سال‌های مذکور مشخص نمی‌باشد. ولی با بازنگری رتبه‌بندی در سال ۲۰۱۸ امتیاز و رتبه تمامی دانشگاه‌ها در مؤلفه‌های رتبه‌بندی اعلام می‌گردد. به طور کلی مؤلفه پژوهش نسبت به سایر مؤلفه‌ها دارای رتبه نزدیک‌تری به چشم‌انداز می‌باشد ولی مابقی مؤلفه‌ها، دارای رتبه‌هایی بسیار دور از چشم‌انداز دانشگاه می‌باشند (پهنای بیشتر خط روند یک مؤلفه، نشان‌دهنده وزن بیشتر آن مؤلفه در رتبه‌بندی است و اعداد کنار خطوط، رتبه دانشگاه در مؤلفه‌ها است).

شکل ۵: روند رتبه دانشگاه در مؤلفه‌های رتبه‌بندی جهان اسلام

۲-۶- روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهان اسلام

شکل ۶ روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهان اسلام را طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ نشان می‌دهد. همانطور که در شکل مشخص شده است دانشگاه در شاخص‌های "تأثیر استنادی نرمال شده"، "تأثیر استنادی نسبت به کل جهان"، "نسبت دانشجوی به عضو هیأت علمی"، "تعداد کشورهای همکار در انتشارات بین‌المللی" و "درصد هم انتشارات بین‌المللی" با توجه به رتبه‌های کسب شده نیازمند برنامه‌ریزی و تلاش در جهت بهبود می‌باشد.

شکل ۶: روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهان اسلام

بخش سوم: جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در رتبه‌بندی جهانی

۳-۱- شاخص‌ها و روش‌شناسی رتبه‌بندی جهانی

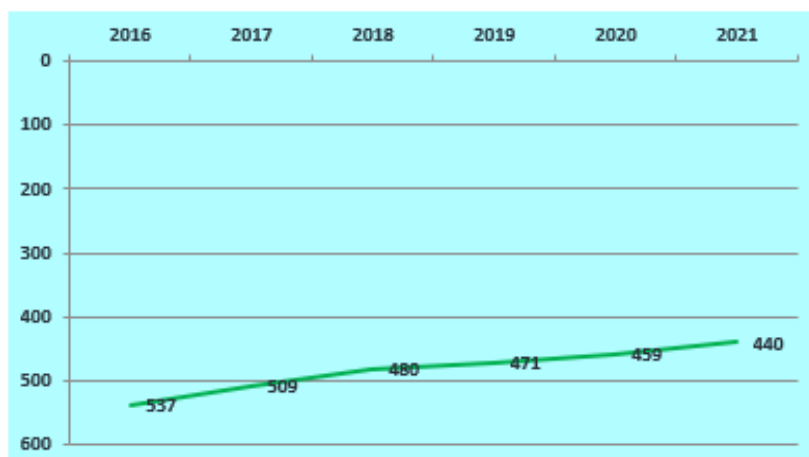
همانطور که در ابتدای گزارش ذکر گردید در سطح جهان، نظام منتخب رتبه‌بندی دانشگاه نظام رتبه‌بندی لایدن می‌باشد. این رتبه‌بندی برای اولین بار در سال ۲۰۱۱ انجام شد و آخرین رتبه‌بندی آن مربوط به سال ۲۰۲۱ می‌باشد. ارزیابی در چهار مؤلفه اصلی و ۲۲ شاخص به شرح جدول ۱۲ انجام می‌شود و اطلاعات آن از پایگاه اطلاعاتی WOS احصاء می‌گردد. روش‌شناسی تفصیلی رتبه‌بندی مذکور در پیوست ۲ گزارش قابل مشاهده است.

جدول ۱۲: مؤلفه‌ها و شاخص‌های رتبه‌بندی جهانی

ردیف	مؤلفه	شاخص
۱	تاثیر علمی	تعداد مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)
۲		تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی
۳		تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی
۴		تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی
۵		تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی
۶	همکاری علمی	تعداد مقالات دانشگاه
۷		تعداد مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها
۸		تعداد مقالات مشترک با سایر کشورها
۹		تعداد مقالات مشترک با صنعت
۱۰		تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر
۱۱		تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر
۱۲	دسترسی آزاد	تعداد مقالات دارای دسترسی آزاد
۱۳		دسترسی آزاد طلایی
۱۴		دسترسی آزاد ترکیبی
۱۵		دسترسی آزاد برنز
۱۶		دسترسی آزاد سبز
۱۷		وضعیت دسترسی آزاد نامشخص
۱۸	تنوع جنسیتی	تعداد کل نویسندگان مقالات دانشگاه
۱۹		تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه به تفکیک جنسیت
۲۰		تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه که جنسیت آنها مشخص نمی‌باشد
۲۱		تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت مرد
۲۲		تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت زن

۳-۲- روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهانی

در شکل ۷ روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهانی طی سال‌های مختلف نشان داده شده است. همانطور که پیداست روند دانشگاه در این رتبه‌بندی صعودی و رو به رشد بوده است و دانشگاه فردوسی مشهد از سال ۲۰۱۸ تاکنون موفق به کسب رتبه بهتر از ۵۰۰ و تحقق چشم‌انداز اولین برنامه راهبردی دانشگاه در سطح جهانی شده است. لازم به توضیح است که نظام رتبه‌بندی لایدن امتیاز و رتبه کل و مؤلفه‌ها را برای دانشگاه‌ها اعلام نمی‌نماید، بنابراین در مراجع بیرونی رتبه شاخص "تعداد کل مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)" به عنوان رتبه کلی دانشگاه‌ها در نظر گرفته می‌شود و دانشگاه فردوسی مشهد نیز از این قاعده پیروی می‌نماید.

شکل ۷: روند رتبه کلی دانشگاه در رتبه‌بندی جهانی

۳-۳- بررسی وضعیت دانشگاه در شاخص‌های رتبه‌بندی جهانی

رتبه و مقدار شاخص‌های دانشگاه در آخرین رتبه‌بندی جهانی (سال ۲۰۲۱) در جدول ۱۳ نمایش داده شده است. مطابق جدول، دانشگاه در شاخص "وضعیت دسترسی آزاد نامشخص" دارای بهترین رتبه (۲۳۳) و در شاخص "تعداد مقالات مشترک با صنعت" دارای پایین‌ترین رتبه (۱۱۲۹) می‌باشد. همچنین در جدول ذیل وضعیت رتبه و نرخ رشد امتیاز شاخص‌ها نسبت به سال گذشته نیز درج گردیده است و همانطور که مشخص است دانشگاه در شاخص "دسترسی آزاد سبز" با ۱۹۰ پله صعود بهترین عملکرد و در شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی" با ۱۱۵ پله نزول ضعیف‌ترین عملکرد را نسبت به سال گذشته داشته است. علاوه بر این در امتیازات شاخص‌ها نیز در شاخص "دسترسی آزاد برنز" بیشترین رشد مثبت (۵۷٪) و در شاخص "دسترسی آزاد سبز" بیشترین رشد منفی (۴۷٪) مشاهده می‌گردد. در رتبه‌بندی سال ۲۰۲۱ از اطلاعات سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ دانشگاه‌ها استفاده شده است و شرط حضور دانشگاه‌ها در این نظام رتبه‌بندی این است که در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ حداقل ۸۰۰ تولید علمی نمایه شده در پایگاه استنادی *web of Science* را داشته باشند. همچنین با توجه به اینکه اطلاعات شاخص‌های نظام رتبه‌بندی لایدن به صورت مستمر بروزرسانی می‌گردد و به تبع آن رتبه‌های دانشگاه نیز در شاخص‌ها تغییر می‌نماید، لذا در این گزارش رتبه‌های سال‌های گذشته به صورت بروز شده درج شده است.

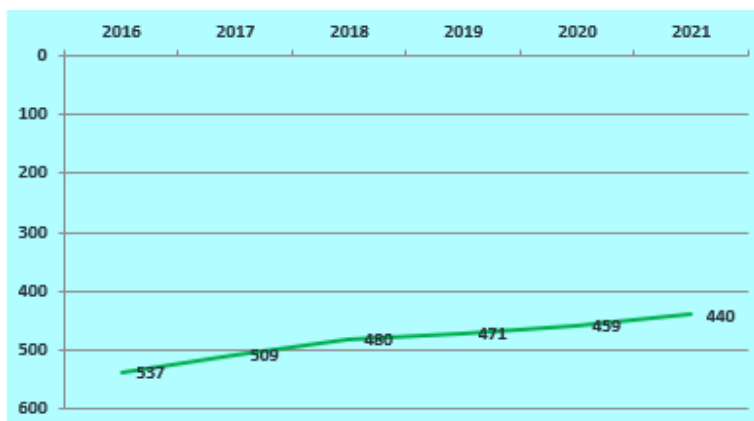
جدول ۱۳: رتبه و مقدار شاخص‌های دانشگاه در رتبه‌بندی جهانی (سال ۲۰۲۰)

دیف	مؤلفه	شاخص	رتبه در جهان	مقدار شاخص	وضعیت رتبه نسبت به سال گذشته	نرخ رشد امتیاز نسبت به سال گذشته
۱	تأثیر علمی	تعداد مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)	۴۴۰	۳۱۶۰	۱۹ پله صعود	۸٪
۲		تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۶۹۸	۱۳	۱۱۵ پله نزول	-۱۹٪
۳		تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۹۷	۹۳	۲۹ پله نزول	۰
۴		تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۷۲	۲۱۰	۴ پله صعود	۱۳٪
۵		تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۰۶	۱۳۴۴	۴ پله نزول	۶٪
۶	همکاری علمی	تعداد مقالات دانشگاه	۶۰۵	۴۷۸۲	۲ پله نزول	۹٪
۷		تعداد مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها	۷۴۱	۳۰۱۶	۱ پله صعود	۱۲٪
۸		تعداد مقالات مشترک با سایر کشورها	۸۲۰	۱۳۰۹	۶ پله نزول	۱۳٪
۹		تعداد مقالات مشترک با صنعت	۱۱۲۹	۴۳	۵۵ پله نزول	۸٪
۱۰		تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر	۷۲۱	۴۲۶	۴۰ پله نزول	۳٪

۱۱	تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر	۸۶۸	۸۳۴	۱۹ پله نزول	۱۳٪
دسترسی آزاد	تعداد مقالات دارای دسترسی آزاد	۱۰۲۶	۹۱۱	۳۴ پله نزول	۱۷٪
	دسترسی آزاد طلایی	۱۰۸۳	۳۷۵	۱۹ پله نزول	۳۹٪
	دسترسی آزاد ترکیبی	۱۰۸۳	۵۱	۵۸ پله نزول	۲۵-٪
	دسترسی آزاد برنز	۸۰۷	۱۸۱	۸۰ پله صعود	۵۷٪
	دسترسی آزاد سبز	۸۱۵	۳۰۴	۱۹۰ پله صعود	۴۷-٪
	وضعیت دسترسی آزاد نامشخص	۲۳۳	۲۱۹	۹۶ پله صعود	۱۷٪
تنوع جنسیتی	تعداد کل نویسندگان مقالات دانشگاه	۶۹۷	۱۱۵۱۹	۲۰ پله نزول	۷٪
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه به تفکیک جنسیت	۵۶۵	۱۰۷۱۲	۷ پله نزول	۸٪
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه که جنسیت آنها مشخص نمی‌باشد	۸۹۶	۸۰۷	۵۹ پله نزول	۷-٪
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت مرد	۵۰۴	۸۴۹۸	۹ پله نزول	۸٪
	تعداد نویسندگان مقالات دانشگاه با جنسیت زن	۷۱۷	۲۲۱۴	۱۸ پله نزول	۹٪

در ادامه با توجه به اهمیت شاخص‌های مؤلفه تأثیر و همکاری علمی، رتبه و مقدار دانشگاه در شاخص‌های مذکور به نسبت میانگین مقدار دانشگاه‌های رقیب (رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰) بیان شده است. هدف از این کار این است که فاصله دانشگاه در هر یک از شاخص‌ها با مقدار دانشگاه‌های برتر مشخص شود تا بتوان برای دستیابی به آن مقادیر برنامه‌ریزی و اقدام نمود و در جمع ۵۰۰ دانشگاه برتر جهان قرار گرفت. همچنین روند رتبه شاخص‌های مذکور نیز در نمودارهای مربوطه ترسیم شده است.

اولین شاخص از شاخص‌های مؤلفه تأثیر علمی "تعداد مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)" است که دانشگاه از سال ۲۰۱۸ تاکنون تنها در این شاخص موفق به کسب جایگاه رو به بهبود و کسب رتبه بهتر از ۵۰۰ شده است. در شکل ۸ روند رتبه صعودی دانشگاه در این شاخص طی سال‌های مختلف ترسیم شده است.

شکل ۸: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)

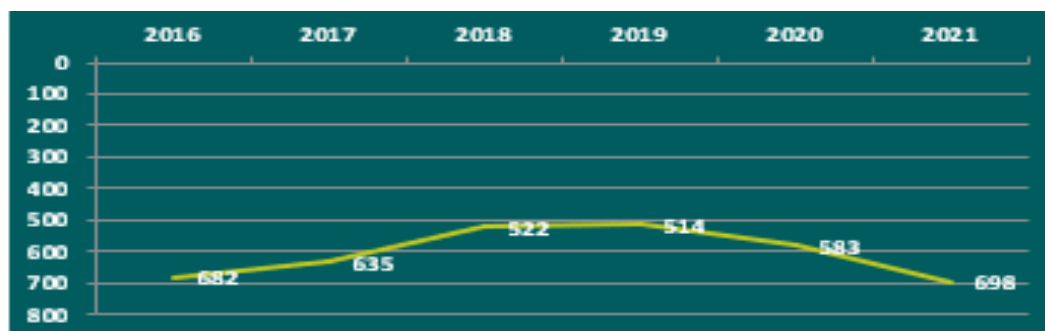
شاخص دوم از مؤلفه تأثیر علمی، شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پرآستاندترین تولیدات علمی" است که دانشگاه تاکنون موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ در آن نشده است. همچنین رتبه سال ۲۰۲۱ به نسبت رتبه سال ۲۰۲۰، ۱۱۵ پله نزول را نشان می‌دهد و تعداد مقالات نیز به نسبت سال گذشته ۳ عدد کاهش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۷ مقاله بیشتر که جزء ۱٪ پرآستاندترین تولیدات علمی جهان باشد، تولید می‌نموده است. در جدول ۱۴ جزئیات بیشتر نشان داده شده است. همچنین در شکل ۹ روند رتبه دانشگاه در این شاخص طی سال‌های مختلف ترسیم شده است. بیشترین تنزل رتبه در سال ۲۰۲۱ مربوط به شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پرآستاندترین تولیدات علمی"

است. تنها شاخصی است که تعداد مقالات در آن نسبت به سال قبل کاهش یافته است. ۳ مقاله کمتر نسبت به سال گذشته منجر به ۱۱۵ پله نزول رتبه دانشگاه در این شاخص شده است. تا پیش از سال ۲۰۱۹، رتبه دانشگاه در این شاخص رو به بهبود بوده و روند نزولی آن از سال ۲۰۲۰ آغاز شده است.

جدول ۱۴: رتبه و تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰+ تا ۵۰۰+
۲۰۱۹	۵۱۴	۱۷	۱۹
۲۰۲۰	۵۸۳	۱۶	۲۱
۲۰۲۱	۶۹۸	۱۳	۲۳

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۶۹ ↓، تعداد مقالات ۱ ↓، میانگین ۲ ↑. از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۱۱۵ ↓، تعداد مقالات ۳ ↓، میانگین ۲ ↑.

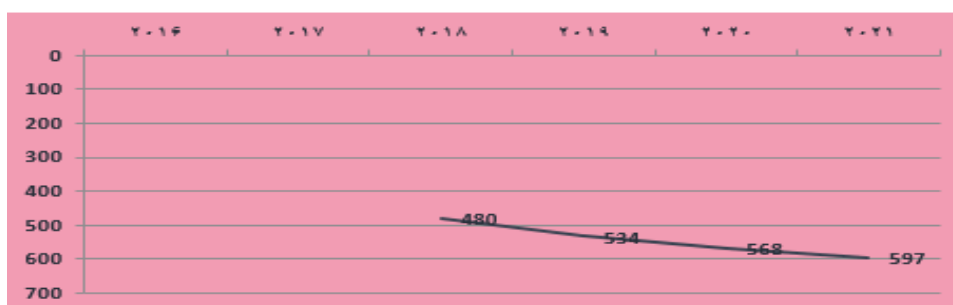
شکل ۹: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی

سومین شاخص مؤلفه تأثیر علمی، "تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی" می‌باشد که دانشگاه در سال ۲۰۲۱ موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ در آن نشده است. همچنین رتبه سال ۲۰۲۱ این شاخص به نسبت رتبه سال ۲۰۲۰، نشان دهنده ۲۹ پله نزول است و تعداد مقالات نسبت به سال گذشته ثابت بوده است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۳۴ مقاله بیشتر که جزء ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی جهان باشد، تولید می‌نموده است. در جدول ۱۵ جزئیات بیشتر در این خصوص و در شکل ۱۰ روند رتبه دانشگاه در این شاخص قابل مشاهده می‌باشد. ثابت بودن تعداد مقالات این شاخص به این معناست که تعداد مقالات ۵٪ پراستناد در دو بازه زمانی ۲۰۱۵-۲۰۱۸ و ۲۰۱۶-۲۰۱۹ ثابت بوده است. با توجه به ثابت بودن تعداد مقالات در دو بازه زمانی فوق‌الذکر، احتمال کاهش تعداد این مقالات در نتایج سال آتی وجود دارد که افت شدید رتبه دانشگاه را به همراه خواهد داشت (مگر آنکه تعداد مقالات این شاخص در بازه ۲۰۱۷-۲۰۲۰ که نتایج آن سال آتی اعلام می‌شود افزایش یابد).

جدول ۱۵: رتبه و تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷+ تا ۵۰+
۲۰۱۹	۵۳۴	۹۱	۱۰۷
۲۰۲۰	۵۶۸	۹۳	۱۱۶
۲۰۲۱	۵۹۷	۹۳	۱۲۷

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰، رتبه ۳۴ کاهش یافته و تعداد مقالات ۲ افزایش یافته است. از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱، رتبه ۲۹ کاهش یافته و تعداد مقالات ثابت (۹۳) باقی مانده است. میانگین مقالات از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱، ۳۴ افزایش یافته است.

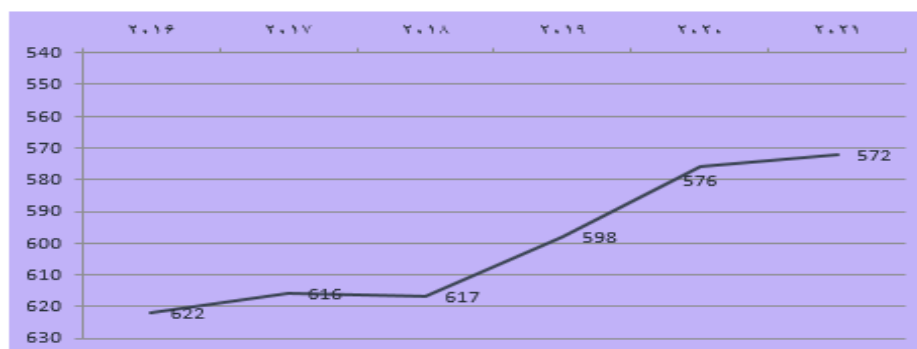
شکل ۱۰: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی

شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی" چهارمین شاخص مؤلفه تأثیر علمی است که دانشگاه موفق شده است در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۲۰۲۰، ۴ پله صعود داشته باشد و تعداد مقالات نیز به نسبت سال گذشته ۲۴ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۸۰ مقاله بیشتر که جزء ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی جهان باشد، تولید می‌نموده است. در جدول ۱۶ جزئیات بیشتر نشان داده شده است و شکل ۱۱ روند رتبه دانشگاه در این شاخص را ترسیم کرده است.

جدول ۱۶: رتبه و تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷+ تا ۵۰+
۲۰۱۹	۵۹۸	۱۶۷	۲۲۶
۲۰۲۰	۵۷۶	۱۸۶	۲۴۵
۲۰۲۱	۵۷۲	۲۱۰	۲۶۶

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰، رتبه ۲۲ افزایش یافته و تعداد مقالات ۱۹ افزایش یافته است. از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱، رتبه ۴ افزایش یافته و تعداد مقالات ۲۴ افزایش یافته است. میانگین مقالات از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱، ۸۰ افزایش یافته است.

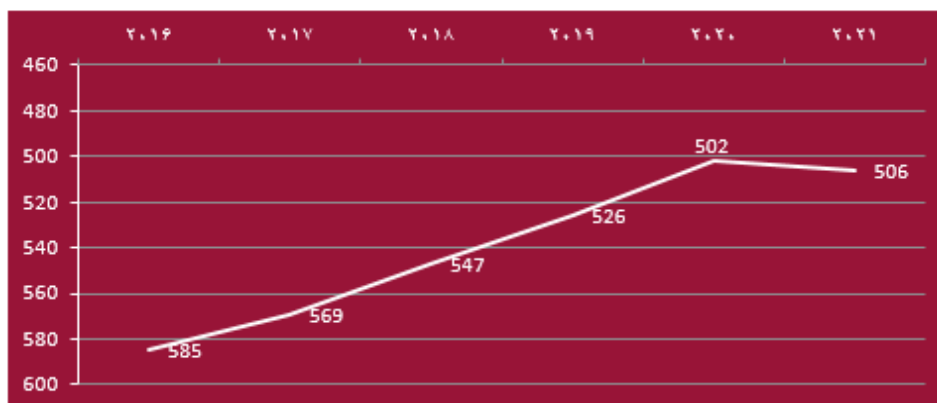
شکل ۱۱: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی

آخرین شاخص مؤلفه تأثیر علمی شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پرستادترین تولیدات علمی" است که دانشگاه تاکنون موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ در آن نشده است. همچنین رتبه سال ۲۰۲۱ به نسبت رتبه سال ۲۰۲۰، ۴ پله نزول را نشان می‌دهد ولی تعداد مقالات به نسبت سال گذشته ۷۵ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۱۲۹ مقاله بیشتر که جزء ۵۰٪ پرستادترین تولیدات علمی جهان باشد، تولید می‌نموده است. همانطور که پیداست رتبه دانشگاه از سال ۲۰۱۷ رو به بهبود بوده اما در سال ۲۰۲۱ اولین تنزل رتبه اتفاق افتاده است. تنزل رتبه دانشگاه در حالیست که تعداد مقالات در این شاخص افزایش یافته است. در واقع رشد تعداد مقالات این شاخص به حدی نبوده است که جایگاه دانشگاه بهبود یافته و یا حفظ شود. جزئیات بیشتر در جدول ۱۷ درج شده است و روند رتبه دانشگاه در این شاخص را می‌توان در شکل ۱۲ مشاهده نمود.

جدول ۱۷: رتبه و تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پرستادترین تولیدات علمی

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۵۲۶	۱۱۳۳	۱۳۴۵
۲۰۲۰	۵۰۲	۱۳۶۹	۱۳۰۹
۲۰۲۱	۵۰۶	۱۳۴۴	۱۳۹۸

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۲۴ ↑، تعداد مقالات ۲۳۶ ↑، میانگین ۲۶۴ ↓
 از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۴ ↓، تعداد مقالات ۷۵ ↑، میانگین ۱۲۹ ↓

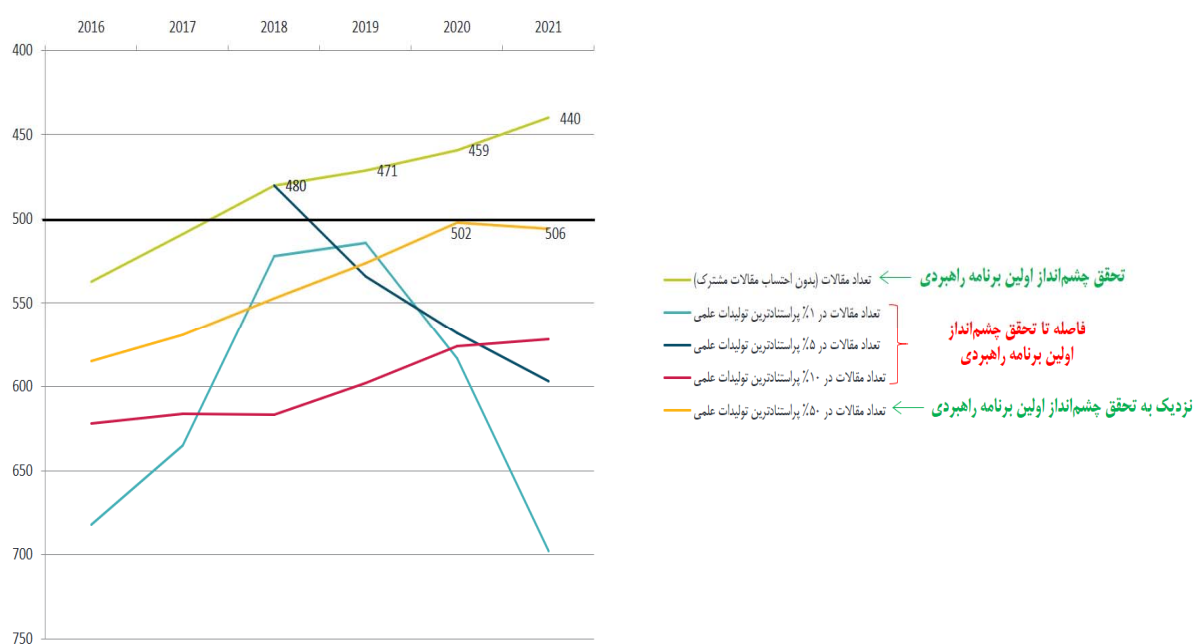

شکل ۱۲: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پرستادترین تولیدات علمی

در جدول ۱۸ رتبه تمامی شاخص‌های مؤلفه تأثیر علمی در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۲۰۱۶ که این رتبه‌بندی به عنوان نظام منتخب دانشگاه پذیرفته شده است، درج گردیده است. همانطور که پیداست دانشگاه فردوسی مشهد فقط در شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پرستادترین تولیدات علمی" رتبه بالاتر از ۶۰۰ کسب کرده است ولی در سایر شاخص‌های این مؤلفه با کسب رتبه در بازه ۵۰۰ تا ۶۰۰ در وضعیت مناسبی قرار دارد و امکان دستیابی به رتبه زیر ۵۰۰ در تمامی شاخص‌ها تا سال ۲۰۲۳ محتمل است. همچنین در شکل شماره ۱۳ روند رتبه شاخص‌های مؤلفه تأثیر علمی درج شده است و همانطور که مشخص گردیده است چشم انداز دانشگاه در شاخص "تعداد کل مقالات دانشگاه" تحقق یافته است، در شاخص "تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پرستادترین تولیدات علمی" نزدیک به تحقق است و در شاخص‌های "تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪، ۵٪ و ۱۰٪ پرستادترین تولیدات علمی" تا تحقق چشم‌انداز فاصله دارد.

جدول ۱۸: مقایسه رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه تأثیر علمی در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۱۶

شاخص	رتبه ۲۰۱۶	رتبه ۲۰۲۱	وضعیت رتبه ۲۰۲۱ نسبت به ۲۰۱۶
تعداد کل مقالات دانشگاه (بدون احتساب مقالات مشترک)	۵۳۷	۴۴۰	۹۷ پله صعود
تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پر استنادترین تولیدات علمی	۶۸۲	۶۹۸	۱۶ پله نزول
تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پر استنادترین تولیدات علمی	-	۵۹۷	-
تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پر استنادترین تولیدات علمی	۶۲۲	۵۷۲	۵۰ پله صعود
تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پر استنادترین تولیدات علمی	۵۸۵	۵۰۶	۷۹ پله صعود

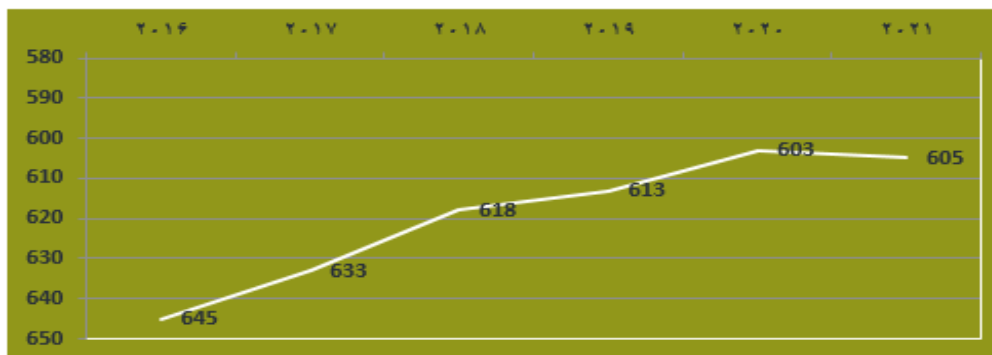

شکل ۱۳: روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه تأثیر علمی

همکاری علمی دومین مؤلفه نظام رتبه‌بندی جهانی می‌باشد و دارای ۶ شاخص است. اولین شاخص این مؤلفه "تعداد کل مقالات دانشگاه" می‌باشد که دانشگاه در سال ۲۰۲۱، رتبه ۶۰۵ را کسب نموده است و نسبت به سال ۲۰۲۰، ۲ رتبه نزول داشته است. همچنین تعداد مقالات دانشگاه نیز به نسبت سال گذشته ۴۰۵ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۱۵۶۸ مقاله بیشتر تولید می‌نموده است. از سال ۲۰۱۶ تاکنون، دانشگاه، اولین تنزل جایگاه خود را در این شاخص در سال ۲۰۲۱ تجربه کرده است. تنزل رتبه دانشگاه درحالیست که تعداد مقالات در این شاخص افزایش یافته است. در واقع رشد تعداد مقالات این شاخص به حدی نبوده است که جایگاه دانشگاه بهبود یافته و یا حفظ شود. جزئیات بیشتر در جدول ۱۹ درج شده است و نمودار روند رتبه دانشگاه طی سال‌های مختلف ارزیابی نیز در شکل ۱۴ قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۱۹: رتبه و تعداد کل مقالات دانشگاه

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۶۱۳	۳۹۶۳	۵۲۰۳
۲۰۲۰	۶۰۳ $\uparrow$ ۱۰	۴۳۷۷ $\uparrow$ ۴۱۴	۵۶۴۲
۲۰۲۱	۶۰۵ $\downarrow$ ۲	۴۷۸۲ $\uparrow$ ۴۰۵	۵۹۴۵ $\leftarrow$ ۱۵۶۸

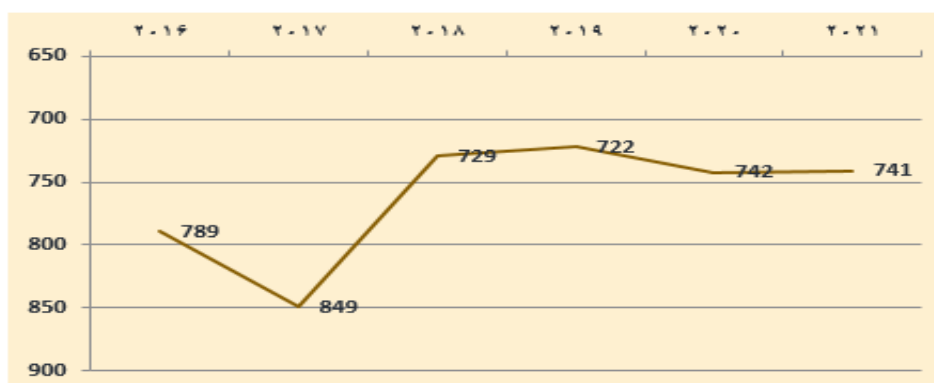

شکل ۱۴: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد کل مقالات دانشگاه

شاخص "تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر سازمان‌ها" دومین شاخص مؤلفه همکاری علمی است که رتبه دانشگاه در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۲۰۲۰، ۱ پله صعود داشته است همچنین تعداد مقالات به نسبت سال گذشته ۳۲۸ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۲۳۰۶ مقاله مشترک با سایر سازمان‌ها بیشتر تولید می‌نموده است. در جدول ۲۰ جزئیات بیشتر نشان داده شده است و شکل ۱۵ نشان دهنده روند رتبه کلی دانشگاه در این شاخص می‌باشد.

جدول ۲۰: رتبه و تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر سازمان‌ها

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۷۲۲	۲۴۵۴	۴۰۸۷
۲۰۲۰	۷۴۲ $\downarrow$ ۲۰	۲۶۸۸ $\uparrow$ ۲۳۴	۴۴۹۵
۲۰۲۱	۷۴۱ $\uparrow$ ۱	۳۰۱۶ $\uparrow$ ۳۲۸	۴۹۹۴ $\leftarrow$ ۲۳۰۶

شکل ۱۵: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر سازمان‌ها

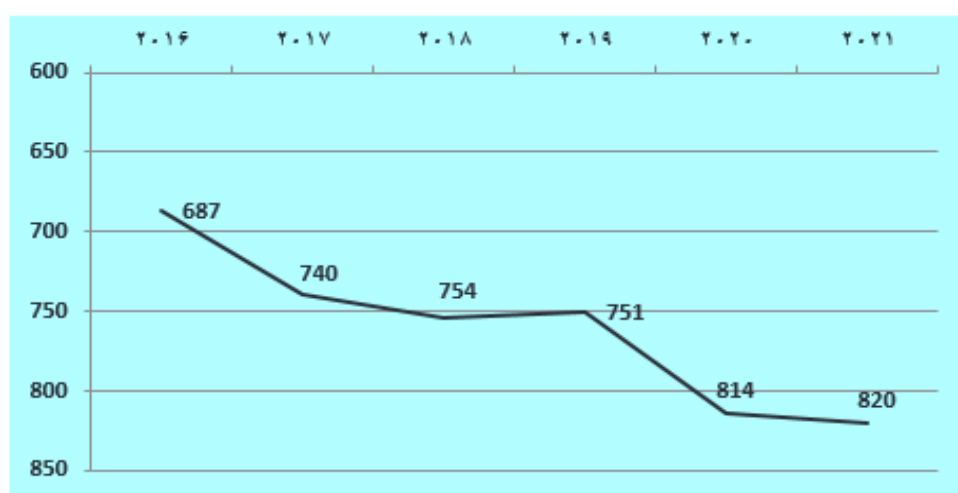

سومین شاخص مؤلفه همکاری علمی، "تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر کشورها" می‌باشد که همانند شاخص قبل دانشگاه تاکنون موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ در آن نشده است. همچنین رتبه سال ۲۰۲۱ این شاخص به نسبت رتبه سال ۲۰۲۰، نشان دهنده ۶ پله نزول است ولی تعداد مقالات نسبت به سال گذشته ۱۵۳ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی به طور متوسط حداقل ۱۶۱۵ مقاله مشترک با کشورهای دیگر بیشتر تولید می‌نموده است. در جدول ۲۱ جزئیات بیشتری در این خصوص قابل مشاهده می‌باشد. روند رتبه دانشگاه در طول سال‌های مختلف رتبه‌بندی نیز همانطور که در شکل ۱۶ پیداست نزولی بوده است.

جدول ۲۱: رتبه و تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر کشورها

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۷۵۱	۱۰۳۲	۲۱۷۷
۲۰۲۰	۸۱۴	۱۱۵۶	۲۴۴۲
۲۰۲۱	۸۲۰	۱۳۰۹	۲۷۷۱

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۶۳ ↓، مقالات ۱۲۴ ↑
 از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۶ ↓، مقالات ۱۵۳ ↑
 تغییر در میانگین: از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: ۱۶۱۵ ↑

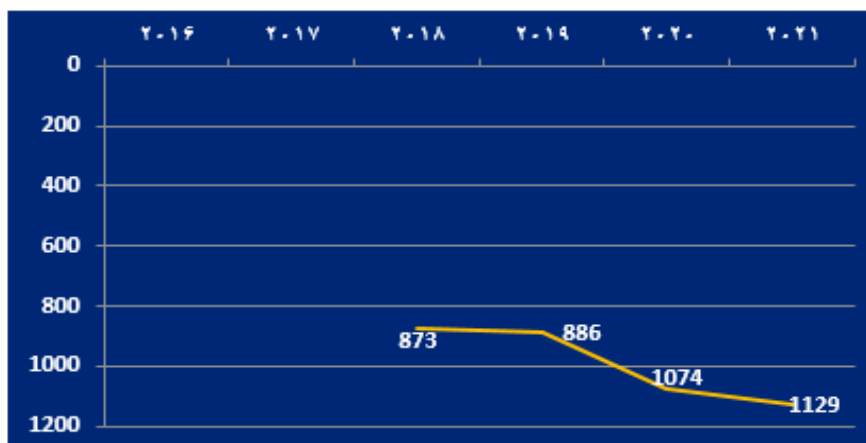
شکل ۱۶: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات مشترک دانشگاه با سایر کشورها

شاخص چهارم از مؤلفه همکاری علمی، شاخص "تعداد مقالات مشترک دانشگاه با صنعت" است که دانشگاه تاکنون موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ در آن نشده است. همچنین رتبه سال ۲۰۲۱ به نسبت رتبه سال ۲۰۲۰، دارای ۵۵ پله نزول بوده است ولی تعداد مقالات نیز به نسبت سال گذشته ۳ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی ۲۹۷ مقاله مشترک با صنعت بیشتر تولید می‌نموده است. در جدول ۲۲ جزئیات بیشتر نشان داده شده است و نمودار رتبه شاخص نیز همانطور که در شکل ۱۷ ترسیم شده است، نزولی می‌باشد.

جدول ۲۲: رتبه و تعداد مقالات مشترک دانشگاه با صنعت

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۸۸۶	۴۸	۲۲۵
۲۰۲۰	۱۰۷۴	۴۰	۲۷۸
۲۰۲۱	۱۱۲۹	۴۳	۳۳۷

تغییرات: ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۱۸۸ ↓، تعداد مقالات ۸ ↓. ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۵۵ ↓، تعداد مقالات ۳ ↑. میانگین: ۲۹۷ ←.

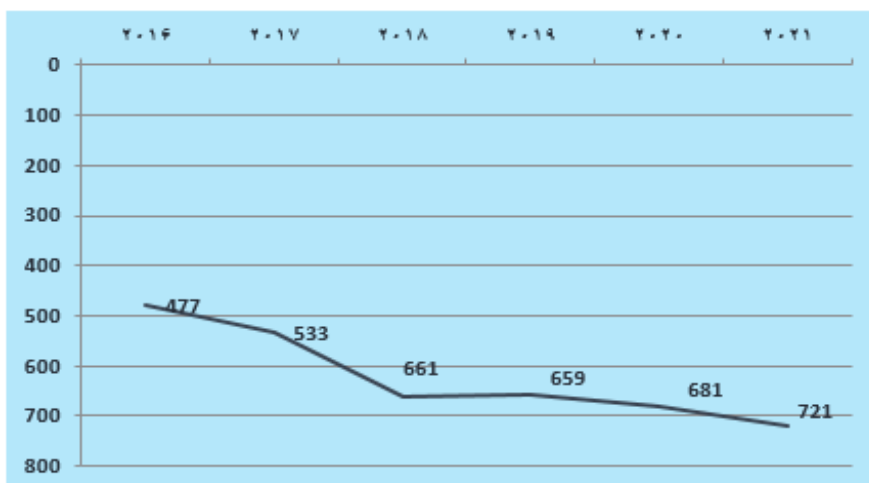
شکل ۱۷: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات مشترک دانشگاه با صنعت

پنجمین شاخص از شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی "تعداد مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر" است که دانشگاه تاکنون نتوانسته است به رتبه زیر ۵۰۰ در آن دست یابد. همچنین رتبه دانشگاه در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال گذشته ۴۰ پله نزول ولی تعداد مقالات ۱۴ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۰ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی ۲۸۲ مقاله مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر بیشتر تولید می‌نموده است. در جدول ۲۳ جزئیات بیشتر نشان داده شده است و نمودار رتبه دانشگاه در این شاخص نیز در شکل ۱۸ پیداست.

جدول ۲۳: رتبه و تعداد مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۶۵۷	۳۸۱	۶۰۵
۲۰۲۰	۶۸۱	۴۱۲	۶۴۶
۲۰۲۱	۷۲۱	۴۲۶	۶۹۴

تغییرات: ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۲۴ ↓، تعداد مقالات ۳۱ ↑. ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۴۰ ↓، تعداد مقالات ۱۴ ↑. میانگین: ۲۸۲ ←.

شکل ۱۸: روند رتبه دانشگاه در شاخص تعداد مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر

آخرین شاخص از شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی "تعداد مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر" است که دانشگاه تاکنون نتوانسته است به رتبه زیر ۵۰۰ در آن دست یابد. همچنین رتبه دانشگاه در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال گذشته ۱۹ پله نزول ولی تعداد مقالات ۹۶ عدد افزایش داشته است. با بررسی مقادیر دانشگاه‌های برتر، مشخص است که در سال ۲۰۲۱ دانشگاه برای قرارگیری در جمع ۵۰۰ دانشگاه اول دنیا بایستی ۱۲۲۲ مقاله مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر بیشتر تولید می‌نموده است. در جدول ۲۴ جزئیات بیشتر نشان داده شده است و نمودار رتبه شاخص نیز همانطور که در شکل ۱۹ پیداست، نزولی می‌باشد.

جدول ۲۴: رتبه و تعداد مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر

سال ارزیابی	رتبه دانشگاه	تعداد مقالات دانشگاه	میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه ۴۷۰ تا ۵۰۰
۲۰۱۹	۷۸۳	۶۵۳	۱۵۱۸
۲۰۲۰	۸۴۹	۷۳۸	۱۷۲۴
۲۰۲۱	۸۶۸	۸۳۴	۱۹۶۰

تغییرات: از ۲۰۱۹ به ۲۰۲۰: رتبه ۶۶ ↓، مقالات ۸۵ ↑. از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: رتبه ۱۹ ↓، مقالات ۹۶ ↑. میانگین مقالات از ۲۰۲۰ به ۲۰۲۱: ۱۲۲۲ ↑.

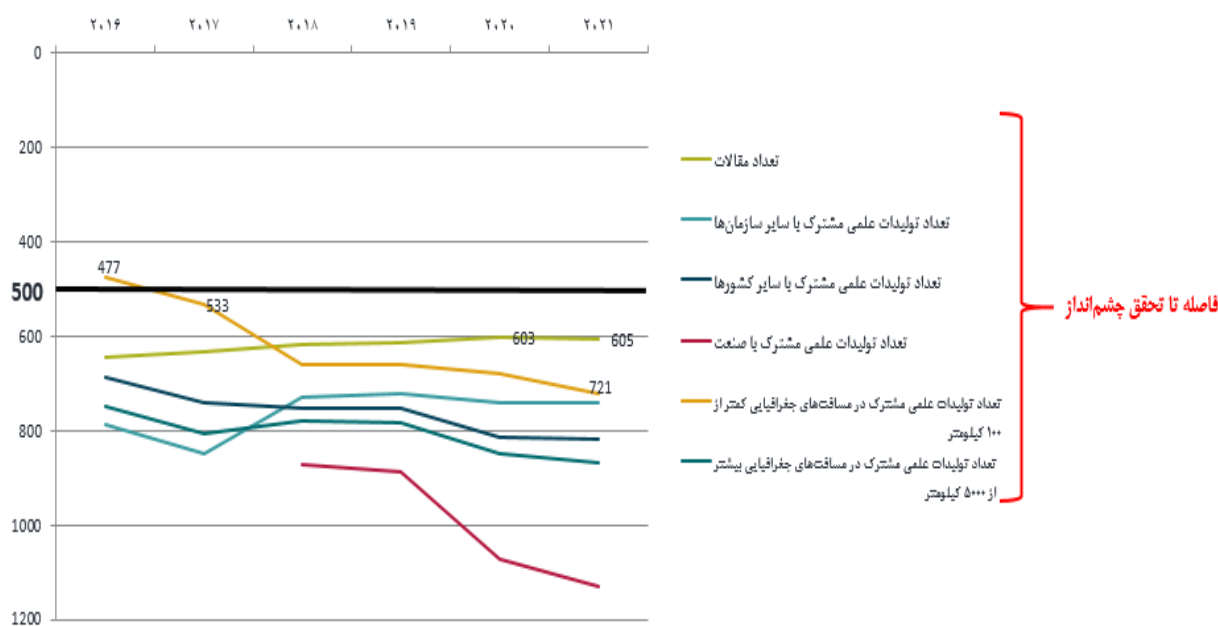
شکل ۱۹: روند رتبه دانشگاه در شاخص مقالات مشترک دانشگاه در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر

در جدول ۲۵ رتبه تمامی شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۲۰۱۶ که این رتبه‌بندی به عنوان نظام منتخب دانشگاه پذیرفته شده است، درج گردیده است. همانطور که پیداست، دانشگاه فردوسی مشهد در هیچ یک از شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی موفق به کسب رتبه زیر ۵۰۰ نشده است و در بیشتر شاخص‌ها فاصله زیادی از رتبه مورد نظر دارد. همچنین مقایسه رتبه سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد که تنها در شاخص اول، رتبه دانشگاه بهتر شده است ولی در مابقی شاخص‌ها نزول رتبه مشاهده می‌گردد. لازم به توضیح است که شاخص "تعداد مقالات مشترک با صنعت" در سال ۲۰۱۸ به رتبه‌بندی اضافه شده است.

جدول ۲۵: مقایسه رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۱۶

شاخص	رتبه ۲۰۱۶	رتبه ۲۰۲۱	وضعیت رتبه ۲۰۲۰ نسبت به ۲۰۱۶
تعداد کل مقالات دانشگاه	۶۴۵	۶۰۵	۴۰ پله صعود
تعداد مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها	۷۱۸	۷۴۱	۲۳ پله نزول
تعداد مقالات مشترک با سایر کشورها	۷۲۹	۸۲۰	۹۱ پله نزول
تعداد مقالات مشترک با صنعت	-	۱۱۲۹	-
تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر	۶۵۰	۷۲۱	۷۱ پله نزول
تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر	۷۴۵	۸۶۸	۱۲۳ پله نزول

با توجه به شکل ۲۰ از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱ در هیچ یک از شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی، دانشگاه رتبه بهتر از رتبه ۵۰۰ نداشته است (فقط در سال ۲۰۱۶ در شاخص "تعداد تولیدات علمی مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر" دانشگاه رتبه ۴۷۷ را کسب کرده است) و تا تحقق چشم‌انداز فاصله دارد. همچنین علی‌رغم رشد تعداد مقالات در شاخص‌های مختلف این مؤلفه، این رشد به حدی نبوده است که رتبه‌های دانشگاه بهبود یافته و یا حفظ شود (به جز ارتقاء ۱ پله‌ای در یک شاخص، در سایر شاخص‌ها تنزل رتبه وجود دارد).

شکل ۲۰: روند رتبه دانشگاه در شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی

در جدول ۲۶ جمع‌بندی جایگاه دانشگاه در نظام رتبه‌بندی جهانی درج شده است. همانطور که پیداست اختلاف تعداد مقالات دانشگاه با میانگین تعداد مقالات دانشگاه‌های دارای رتبه برتر (۴۷۰-۵۰۰) در شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی بسیار بیشتر از مؤلفه تأثیر علمی است. همچنین ردیف‌های مشخص شده با رنگ قرمز به نسبت سایر شاخص‌های مؤلفه همکاری علمی نیاز بیشتری به برنامه‌ریزی و تلاش جهت بهبود دارند.

جدول ۲۶: جمع‌بندی جایگاه دانشگاه در نظام رتبه‌بندی جهانی

مؤلفه	شاخص	رتبه ۲۰۲۱	اختلاف تعداد مقالات دانشگاه با میانگین مقادیر دانشگاه‌های برتر (رتبه ۴۷۰-۵۰۰)
تأثیر علمی	تعداد کل مقالات دانشگاه بدون احتساب مقالات مشترک	۴۴۰	+۲۸۹
	تعداد مقالات دانشگاه در ۱٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۶۹۸	-۱۰
	تعداد مقالات دانشگاه در ۵٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۹۷	-۳۴
	تعداد مقالات دانشگاه در ۱۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۷۲	-۵۶
	تعداد مقالات دانشگاه در ۵۰٪ پراستنادترین تولیدات علمی	۵۰۶	-۵۴
همکاری علمی	تعداد کل مقالات دانشگاه	۶۰۵	-۱۱۶۳
	تعداد مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها	۷۴۱	-۱۹۷۸
	تعداد مقالات مشترک با سایر کشورها	۸۲۰	-۱۴۶۲
	تعداد مقالات مشترک با صنعت	۱۱۲۹	-۲۹۴
	تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی کمتر از ۱۰۰ کیلومتر	۷۲۱	-۲۶۸
	تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر	۸۶۸	-۱۱۲۶

بخش چهارم: جمع بندی

۴-۱- جمع‌بندی شاخص‌های نیازمند بهبود

همانطور که در سه بخش گذشته ذکر گردید، در هر یک از نظام‌های منتخب رتبه‌بندی ملی، جهان اسلام و جهانی تعدادی از شاخص‌ها با توجه به رتبه‌های پایین بدست آمده در آن‌ها نیازمند بررسی بیشتر و بهبود می‌باشند. در جدول ۲۷ شاخص‌های نیازمند بهبود نظام‌های یاد شده به همراه رتبه‌های مربوطه جمع‌بندی شده است. همان‌گونه که پیداست در نظام منتخب رتبه‌بندی ملی ۲۷، جهان اسلام ۵ و جهانی ۴ شاخص وجود دارد که در مجموع ۳۶ شاخص نیازمند بهبود می‌باشد.

جدول ۲۷: شاخص‌های نیازمند بهبود نظام‌های منتخب رتبه‌بندی ملی، جهان اسلام و جهانی

رتبه	شاخص	رتبه	رتبه	شاخص	رتبه	رتبه
رتبه	شاخص	رتبه	رتبه	شاخص	رتبه	رتبه
۲۱	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات و محصولات مختلفه میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعادت جامعه به کل بودجه دانشگاه	۱۹	۷	نسبت دانشجو به استاد	۱	ملی
۲۱	تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه	۲۰	۲۲	درصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل	۲	ملی
۱۴	تعداد تشکل‌ها (انجمن‌های علمی دانشجویی)	۲۱	۱۹	کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی ارشد دانشگاه‌ها براساس متوسط معدل کارشناسی دانشجویان ورودی در مقطع کارشناسی ارشد	۳	ملی
۱۰	میزان فضای سبز دانشگاه	۲۲	۳۳	نفر ساعت دوره‌های مهارت افزایی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان	۴	ملی
۱۴	میزان فضای آموزشی (مانند کلاس)	۲۳	۱۲	تعداد پایان‌نامه‌های تقاضا محور	۵	ملی
۱۵	دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی	۲۴	۴	میزان استناد به مقاله‌ها در WOS	۶	ملی
۳۷	سرعت اینترنت	۲۵	۱۵	تعداد استناد WOS به هیأت علمی	۷	ملی
۲۸	تعداد کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و ترویجی	۲۶	۳۱	نسبت استناد به مقاله‌ها در WOS	۸	ملی
۴۶	تعداد کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی، فرهنگی و ورزشی (نفر ساعت)	۲۷	۱۵	نسبت انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در WOS به تعداد کل انتشارات در WOS	۹	ملی
۱۷۰	تأثیر استنادی نرمال شده	۲۸	۴۲	نسبت استناد به مقاله در ISC	۱۰	ملی
۱۱۶	تأثیر استنادی نسبت به کل جهان	۲۹	۴۲	نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در ISC	۱۱	ملی
۱۴۵	نسبت دانشجو به عضو هیأت علمی	۳۰	۲۰	تعداد اختراعات تجاری سازی شده دانشگاه به کل اختراعات دانشگاه	۱۲	جهان اسلام
۱۳۲	تعداد کشورهای همکار در انتشارات بین‌المللی	۳۱	۱۱	تعداد فرصت مطالبات اعضای هیأت علمی در جامعه و صنعت به نسبت تعداد اعضای هیأت علمی مؤسسه	۱۳	جهان اسلام
۲۱۵	درصد هم‌نشانی با صنعت	۳۲	۲۰	رتبه در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی	۱۴	جهان اسلام
۶۰۵	تعداد کل مقالات دانشگاه	۳۳	۵	سازمان‌ها، کنوتسین‌ها و مراجع بین‌المللی که با تأیید وزارت عتف، دانشگاه آن‌ها را نمایندگی و یا با آن‌ها همکاری می‌نمایند	۱۵	جهانی
۷۴۱	تعداد مقالات مشترک با سایر سازمان‌ها	۳۴	۲	تعداد کتاب مشترک یا پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر	۱۶	جهانی
۸۲۰	تعداد مقالات مشترک با سایر کشورها	۳۵	۱۲	درآمد حاصل از ارائه خدمات فنی مشاوره‌ای، برگزاری همایش و سمینار، کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها، فروش کتاب و مجلات، فروش محصولات مختلفه، میزان بهره‌مندی مستقیم دانشگاه از مساعادت جامعه	۱۷	جهانی
۸۶۸	تعداد مقالات مشترک در مسافت‌های جغرافیایی بیشتر از ۵۰۰۰ کیلومتر	۳۶	۱۲	نسبت درآمد ارزی ناشی از طرح‌های پژوهشی و گرنت پژوهشی به میانگین کل بودجه	۱۸	جهانی

۴-۲- شاخص‌های منتخب نیازمند بهبود نظام‌های رتبه‌بندی

با توجه به بررسی وضعیت دانشگاه در هر یک از نظام‌های رتبه‌بندی ملی، جهان اسلام و جهانی، نقاط قوت و ضعف دانشگاه در نظام‌های مذکور مشخص و در جدول ۲۷ ذکر گردید. ذکر این نکته ضروری است که علیرغم اینکه نظام‌های رتبه‌بندی نقش زیادی در شهرت علمی دانشگاه‌ها دارند اما پیروی کامل از آن‌ها با توجه به تغییر مداوم مؤلفه‌های ارزیابی و شرایط محیطی منطقی نمی‌باشد. در عین حال برخی از شاخص‌های نظام‌های مذکور فارغ از اینکه در این نظام‌ها ملاک ارزیابی و رتبه‌بندی قرار می‌گیرند، شاخص‌هایی هستند که در تطابق با برنامه راهبردی دانشگاه می‌باشند. بنابراین رصداً منظم و ارتقاء این شاخص‌ها بسیار مهم خواهد بود. با توجه به این موضوع و بررسی‌های صورت گرفته در بخش‌های قبل، ۹ شاخص که دارای وزن بالاتر، اشتراک بیشتر در نظام‌های منتخب رتبه‌بندی و رتبه‌های پایین‌تر به نسبت شاخص‌های دیگر

هستند در ۴ بعد آموزش، پژوهش، فعالیت بین‌المللی و فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی جهت بهبود انتخاب و در شکل ۲۱ ذکر شده‌اند. همچنین نظام‌هایی که شاخص‌های مذکور در آن‌ها مشترک هستند نیز در شکل مشخص گردیده‌اند.

آموزش	<p>۱. نفر ساعت دوره‌های مهارت افزایی و اشتغال پذیری دانش‌آموختگان (ملی)</p> <p>۲. درصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل (ملی)</p>
پژوهش	<p>۱. تعداد مقالات مشترک با صنعت (ملی، جهان اسلام، جهانی)</p> <p>۲. نسبت استنادات به اعضای هیأت علمی دانشگاه (ملی، جهان اسلام، جهانی)</p> <p>۳. تعداد اختراعات تجاری سازی شده دانشگاه به کل اختراعات دانشگاه (ملی)</p>
فعالیت بین‌المللی	<p>۱. تعداد کشورهای همکار در انتشارات بین‌المللی (جهان اسلام)</p> <p>۲. تعداد کتاب مشترک با پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر (ملی)</p>
فاد	<p>۱. تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه (ملی)</p> <p>۲. تعداد تشکل‌ها / انجمن‌های علمی دانشجویی (ملی)</p>

شکل ۲۱: شاخص‌های نیازمند بهبود در نظام‌های منتخب رتبه‌بندی

۴-۳- مقایسه رتبه شاخص‌های نیازمند بهبود سال گذشته

در جدول ۲۸ مقایسه رتبه شاخص‌هایی که در سال گذشته در شورای راهبردی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه نیازمند بهبود تشخیص داده شد و توسط کارگروه‌های نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت مربوطه بررسی و جهت بهبود آن‌ها برنامه‌ریزی صورت گرفت، درج شده است. همانطور که در این جدول مشخص است دانشگاه به نسبت سال گذشته در ۴ شاخص ارتقاء رتبه و در ۴ شاخص نزول رتبه داشته است.

جدول ۲۸: مقایسه رتبه شاخص‌های نیازمند بهبود سال گذشته

رتبه سال جاری	رتبه سال گذشته	شاخص		نظام منتخب	مؤلفه
۶۹۸	۵۸۳	۱٪ پر استناد	تعداد مقالات پر استناد دانشگاه	جهانی	پژوهش
۵۹۷	۵۶۸	۵٪ پر استناد			
۵۷۲	۵۷۶	۱۰٪ پر استناد			
۵۰۶	۵۰۲	۵۰٪ پر استناد			
۴۰	۴۲	تعداد استناد به مقالات دانشگاه		جهان اسلام	
۷	۴۱	نسبت دانشجویان به اعضای هیأت علمی دانشگاه		ملی	آموزش
۸۲۰	۸۱۴	تعداد مقالات بین‌المللی دانشگاه		جهانی	فعالیت بین‌المللی
۲	۳۳	نسبت اعضای هیأت علمی بین‌المللی به کل اعضای هیأت علمی دانشگاه ^۱		ملی	

^۱ در سال جاری این شاخص به "تعداد استناد و پژوهشگران مؤسسات بین‌المللی ارائه کننده دروس و کارگاه‌های بیش از یک هفته" تغییر یافته است.

۴-۴- نتیجه گیری

گزارش حاضر در هشتمین جلسه شورای راهبردی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ با حضور هیأت رئیسه محترم دانشگاه و تعدادی از اعضای هیأت علمی متخصص در امر ارزیابی توسط معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع دانشگاه ارائه گردید و مصوب شد کارگروه‌های تخصصی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت حوزه‌های آموزشی، پژوهش و فناوری، ریاست و فاد دانشگاه به بررسی دقیق و کارشناسی ۹ شاخص تعیین شده بپردازند و پیشنهادات لازم در خصوص بهبود شاخص‌های مذکور را در جلسه آتی شورای راهبردی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه جهت تصمیم‌گیری ارائه نمایند. پس از تصویب و ابلاغ پیشنهادات بهبودی، متولیان مربوطه وظیفه اجرای پیشنهادات مذکور و معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع دانشگاه وظیفه پیگیری اجرای پیشنهادات را بر عهده خواهند داشت. در نهایت نیز گزارش اجرای پیشنهادات توسط رؤسای کارگروه‌های تخصصی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت مربوطه در شورای مذکور ارائه خواهد شد.

امید است با ارائه این قبیل گزارشات و همکاری تمامی اعضای خانواده بزرگ دانشگاه فردوسی مشهد، جایگاه دانشگاه در نظام‌های منتخب رتبه‌بندی ملی، جهان اسلام و جهانی در سال‌های آینده ارتقاء یابد.